

[di fɔsdaw et va æ såj]

– et sprogvidenskabeligt projekt om sønderjysk dialekt

Aalborg universitet, 3. semester

Indholdsfortegnelse

1 Indledning	3
1.1 Erkendelsesinteresse	4
2 Det danske sprogs udtalevariationer	5
2.1 Standarddansk	5
2.2 Dialekt.....	6
2.2.1 Sønderjysk dialekt.....	7
2.3 Regionalsprog	9
2.3.1 SØNDERJYSK.....	9
2.3.2 NORDJYSK.....	10
3 Sprogholdninger og stereotyper	11
3.1 Sprogholdningsundersøgelser	11
4 Sprog og identitet	12
5 Metode	14
5.1 Valg af empiri.....	14
5.2 Fonetiske transskriptioner.....	15
5.3 Udarbejdelse af spørgeskema	16
5.3.1 Spørgsmålstyper	16
5.4 Distribution af spørgeskema	18
5.4.1 Fejlkilder (spørgeskema)	18
5.5 Interview	19
5.5.1 Fejlkilder (gyldighed) ved interview.....	20
6 Analyse	21
6.1 Analyse af "Åltins koldt i København"	22
6.2. Analyse af Rikke Thomsens udtale i interviewsekvens	24
7 Analyse af spørgeskema	25
7.1 Kvantitativ analyse af spørgeskema	26

7.1.1. Præsentation af respondenter	26
7.1.2 Kategorisering til spørgsmål 7 og 9.....	29
7.1.3 Analyse af sprogholdninger	34
7.1.4 Analyse af dialektens sammenhæng med identitet	45
7.2 Kvalitativ analyse af spørgeskema	47
8 Kvalitativ analyse af eget interview	50
9 Diskussion.....	52
9.1 Sønderjysk dialekt og holdningerne hertil.....	53
9.2 Dialektens identitetsmæssige betydning for Rikke Thomsen.....	55
9.3 Dialektens identitetsmæssige betydning for dem, der lytter til Rikke Thomsens musik.....	57
9.4 Dialekternes status.....	59
9.5 Anvendelsen af spørgeskemaet (kritisk perspektiv).....	61
10 Konklusion	62
Litteraturliste.....	64
Bilag 1: Deling af spørgeskema i Modersmål-Selskabet	68
Bilag 2: Fonetisk transskription af “Åltins koldt i københavn”.....	69
Bilag 3: Fonetisk transskription af interviewsekvens (09.49 og 11.46)	70
Bilag 4: Spørgeskema	71
Bilag 5: Transskription af interview	87
Bilag 6: Beskrivelse af “Æ synnejysk forening - Åfen gruppe” på Facebook.....	95
Bilag 7: Beskrivelse af “Modersmål-Selskabet” på Facebook	96

1 Indledning

”Jeg lever selv efter et mantra, der hedder, at for at vide, hvor man skal hen i livet, kunne det være, at man kommer bedre fra start ved at vide, hvor man kommer fra” (DR2 2019: 24:25-24:50). Sådan siger 28-årige sangerinde Rikke Thomsen om årsagen til det genreskift, der for alvor satte skub i hendes professionelle karriere. I næsten 10 år havde hun udgivet sange på engelsk under navnet R. Noor, men da hun udgav sin første EP ”Omve’n hjemve” på klingende sønderjysk i 2019, fandt hun for alvor sin lyd (bilag 5, linje 133-134¹). Efter mange års nøje kalkulering mhp. finde opskriften på det hit, der skulle føre til hendes store gennembrud, begyndte hun at udgive sange under sit eget navn, sunget med hjemstavnsdialekten. Tilsyneladende ramte hun noget i danskerne; der gik kun kort tid fra, at sangene blev udgivet, til at Thomsen spillede i Go’ morgen Danmark og på P3 (TV2 2019, P3 2019). Hendes sønderjyske sange om at føle sig fremmed i København og om savnet og hyldesten til hjemegnen blev en kæmpe succes. Det kan synes bemærkelsesværdigt, at det netop var sange på sønderjysk, der skulle til for at skaffe Thomsen sit store gennembrud – særligt taget i betragtning af, at Danmark i dag er et land, hvor dialekterne gradvist forsvinder, mens rigsdansk bliver stadigt mere dominerende (Nielsen 2015). I dette projekt vil vi beskæftige os med netop dialekten; vi vil undersøge Thomsens sønderjyske dialekt, herunder bl.a. hvordan hendes sprog er forbundet med hendes identitet, samt forsøge at få indblik i de identitetsrelaterede følelser, den sønderjyske dialekt bidrager til hos hendes lyttere.

Thomsen behersker både østsønderjysk dialekt samt en udtalevariant, som er mere rigsmålsnær. Det var hverken et bevidst eller nøje overvejet valg, da Thomsen efter 10 år begyndte at synge på sønderjysk, men da hun skrev nummeret ”Omve’n hjemve”, fik hun for alvor øjnene op for, hvad dialekten kunne tilføje musikken og fortsatte derfor ad dette spor (DR2 2019: 23:40). Ifølge Thomsen bidrager dialekten med ”en hel ægte nærhed og noget mere sårbart” (Christoffersen 2019), og for hende betyder det at synge på sønderjysk, at hun kommer tættere på sig selv i musikken (5, 149-159). Den 15. september 2019 – blot 5 måneder efter udgivelsen af ”Omve’n hjemve” – modtog Thomsen Modersmål-Prisen for sine sønderjyske sange. Ved overrækkelsen blev hun rost for at være med til at udbrede kendskabet til dialekten (Modersmål-Selskabet 2019). Thomsens pludselige succes kan ses som et udtryk for en samfundsmæssig udvikling; en reaktion på at dialekterne forsvinder, at flere danskere interesserer sig for de danske dialekter (DR2 2019: 10:50-12:30).

¹ Herefter vil vi referere til bilag og linjenummer således: (b. x, l. y)

1.1 Erkendelsesinteresse

Vores erkendelsesinteresse tager udgangspunkt i den udvikling, der er sket i brugen af dialekter hos dialekttalende personer i Danmark. For mange dialekttalende er sproget tæt knyttet til identiteten, fordi dialekten indikerer et tilhørsforhold til en bestemt gruppe og geografisk område. Dog er det for mange dialekttalende også vigtigt at vise, at de behersker rigsmål: ”Rigsmålet og det rigsmålsnære sprog er forbundet med *kompetence* og geografisk og social *mobilitet*, dialekten med *lokal og social identitet* og *loyalitet*” (Nielsen & Pedersen 1991: 20). Bl.a. af denne årsag kan mange dialekttalende i dag foretage kodeskift, hvilket vil sige, at de er i stand til at skifte mellem dialekt og rigsmål eller regionalsprog. På den måde kan tosprogede, dem der kan tale dialekt og rigsmål, frit vælge, hvilket sprog, de vil benytte, og enten tilpasse sproget til den konkrete situation eller bryde med de konventioner, der eksisterer her (ibid.: 21). Det er især dette skifte og brugen af dialekt som værktøj, der interesserer os. Med udgangspunkt i denne erkendelsesinteresse har vi lavet følgende problemformulering:

Hvilken effekt har det, at Rikke Thomsen synger sange på sønderjysk?

Mere specifikt ønsker vi at undersøge:

1. Hvordan kan Rikke Thomsens dialekt beskrives fra et variationsperspektiv?
2. Hvilke bevidste og ubevidste sprogholdninger udtrykker folk i relation til Rikke Thomsen og hendes sang ”Åltins koldt i København”?
3. Hvilken identitetsmæssig betydning har Rikke Thomsens brug af sønderjysk som stilistisk virkemiddel for hende selv og hendes lyttere?

For at besvare det første spørgsmål i problemformuleringen vil vi i afsnit 2 redegøre for de udtalevariationer, vi forventer at finde i analysen af Thomsens sang ”Åltins koldt i København” samt i vores eget interview med hende. Hertil vil vi benytte teori fra *Danske talesprog* af Bent Jul Nielsen og Karen Margrethe Pedersen samt dialektundersøgelser fra Københavns Universitet. Vi vil benytte redegørelsen af de forskellige udtalevariationer, når vi i afsnit 6 analyserer Thomsens udtale i hhv. hendes sang og det interview, vi har lavet med hende.

For at besvare det andet spørgsmål i vores problemformulering vil vi i afsnit 3 redegøre for en række sprogholdningsundersøgelser mhp. at vise, hvordan dialekter og dialekttalende personer overordnet opfattes. Hertil vil vi supplere med teori om stereotyper af Charles Stangor og Mark Schaller. I afsnit 7 vil vi analysere de besvarelser, vi har fået på vores eget spørgeskema gennem først en kvantitativ optælling af resultaterne og dernæst en kvalitativ

analyse af udvalgte besvarelser til tre udvalgte spørgsmål. De præsenterede teorier og resultaterne fra vores egen analyse vil afslutningsvis indgå i en opsamlende diskussion.

I afsnit 4 følger en redegørelse for identitetsbegrebet, som sættes ifm. sprog og dialekter. Her vil vi inddrage teori af Anthony Giddens og Ole Togeby. For at besvare det sidste spørgsmål i problemformuleringen vil disse redegørelser blive sammenholdt med kvalitative resultater fra vores eget spørgeskema. Vi vil også lave en kvalitativ analyse af den indholdsmæssige del af vores interview med Thomsen for at sammenholde dette med teorien om identitet og dialekt. Vi vil slutteligt inddrage teoretiske perspektiver om dialekternes udvikling samt vores egen empiri fra interview og fonetiske analyser til at diskutere, hvorfor og hvordan Thomsen benytter dialekt i sin musik, samt hvordan dette værktøj kan ses i relation til dialekternes udvikling og fremtid.

2 Det danske sprogs udtalevariationer

Vi vil i dette afsnit redegøre for de forskellige udtalevariationer, der findes i hhv. sønderjysk, østsønderjysk og nordjysk med udgangspunkt i *Danske Talesprog – Dialekter. Regionalsprog. Sociolekter* samt i dialektforskning fra Københavns Universitet. Nielsen og Pedersen deler overordnet det danske sprog op i 4 forskellige udtalevariationer: standarddansk, regionalsprog, dialekter og sociolekter (Nielsen & Pedersen 1991: 8-10). Den sidste kategori, sociolekter, vil vi ikke komme yderligere ind på, da den ikke er relevant for vores senere analyse. Senere i dette afsnit tager vi udgangspunkt i lydseksemplerne på sønderjysk, østsønderjysk og nordjysk fra Københavns Universitets dialektkort, når vi skal udpege de forskellige sprogvariationer i de to regionalsprog og den ene dialekt. Thomsen kommer fra Blans i det østlige Sønderjylland, men hun har også boet i Nordjylland. Lydeksemplerne “Sønderjylland” og “Nordjylland” er lydprøver på regionalsprog, mens østsønderjysk (“Varnæs”) er en lydprøve på dialekt. “Sønderjylland” som regionalsprog medtages, da unge generelt oftere behersker regionalsprog og ikke længere kan snakke med traditionel dialekt (dialekt.ku.dk, u.å.). Vi inddrager “Nordjylland” som regionalsprog, da Thomsen har boet i Nordjylland i en forholdsvis lang årrække (5, 86-88).

2.1 Standarddansk

Standarddansk, også kaldet rigsmål eller rigsdansk, har siden starten af det 19. århundrede været anset som standardsproget i Danmark (Nielsen & Pedersen 1991: 12). Der findes ikke et 100% standardiseret dansk, hvorfor der også er forskellige holdninger til, hvornår man snakker standarddansk (ibid.: 10). Den danske rigsmålsform er også den mest dominerende udtaleform

i Danmark i dag (ibid.: 11). Standarddansk ligner den dialekt, der tales i Hovedstadsområdet, mere, end den ligner nogen af de øvrige danske dialekter. Dét skyldes hovedstadens dominerende rolle i mange samfundsmæssige henseender og den høje status, som den københavnske dialekt derigennem har fået. Det officielle danske skriftsprog er baseret på de sjællandske dialekter, hvilket tillige er medvirkende til, at den form for rigsmål, størstedelen af danskerne taler, minder om sjællandsk dialekt (ibid.: 12).

2.2 Dialekt

Dialekter defineres som enhver sproglig variation, som kan knyttes til en bestemt gruppe eller et bestemt sted. Dialekter anses i dag som afvigelser fra det standardiserede dansk. Egentlig var det de forskellige dialekter, der opstod først, og siden er standarddansk kommet til i takt med dannelsen af byer, skoler, foreninger m.v. I denne proces skete en sammensmeltning af dialekterne i de områder, der geografisk er tæt placeret, fordi den sociale mobilitet fordrer, at befolkningen møder flere fremmede mennesker med andre dialekter. Den sociale mobilitet øges, og det bliver mere normalt at flytte fra den egn, man er født i, for at arbejde eller studere i de større byer (ibid.: 18f). Der findes ikke et officielt antal dialekter i Danmark, da opfattelsen af, hvornår de sproglige variationer er store nok til at udgøre sin egen dialekt, er meget forskellig (dialekt.ku.dk, u.å).

De udvandede dialekter i Danmark står i stor kontrast til dialekterne i et land som Norge, der beskrives som et dialektisk paradis. Her benytter og beskytter man dialekter fra alle dele af landet, og dialekterne høres både i private og offentlige sammenhænge. Der findes ydermere ikke en officiel standardvariation, hvilket hænger sammen med, at Norge har to skriftsprog: bokmål og nynorsk (Røyneland 2009: 7). Nynorsk er baseret direkte på det talte norske sprog, mens bokmål er baseret på dansk. Muligheden for at skrive dialektært fremmer på den måde dialekternes status. I Danmark har vi kun ét skriftsprog baseret på én dialekt, hvilket ikke virker fremmede for de øvrige danske dialekter på samme måde, som det er tilfældet for de norske (ibid.: 8). I dag udfordrer øget mobilitet og urbanisering dialekterne og medvirker til et mere standardiseret norsk, hvilket ligner udviklingen i mange andre europæiske lande, herunder Danmark. Der er dog overordnet stadig en anderledes positiv holdning til dialekter i Norge (ibid.: 26). I Danmark bliver dialekterne stadig mere udtyndede og erstattes i højere grad af regionalsprog (Nielsen & Pedersen 1991: 8f). Dette hænger også sammen med de sprogholdninger, mange har til dialekt og dialekttalende personer. Rigsmålet har høj prestige og betragtes af mange som det smukkeste dansk (ibid.: 14).

2.2.1 Sønderjysk dialekt

De vest- og sønderjyske dialekter er påvirket af tysk, og de adskiller sig derfor fra andre dialekter (Braunmüller 2014: 148). Det, at Sønderjylland tilhørte Tyskland i årene 1864-1920, har bl.a. gjort, at landsdelens sprog i denne periode ikke blev påvirket af rigsdansk. Tillige har denne periode haft særlig betydning for den sønderjyske identitetsfølelse (Monka 2014: 120). Ifølge Marie Monkas undersøgelse er sønderjyder mere bevidste om deres sprogbrug. F.eks. siger personer fra Tinglev i Sønderjylland, at de benytter deres dialekt til at vise deres oprindelse. Monka sidestiller altså Sønderjylland og Norge ift. brugen af og forholdet til dialekt (ibid.: 120f). Udover de mange arveord fra tysk, er sønderjysk dialekt også kendt for at skille sig ud på andre punkter. Nedenstående tabel opstiller nogle af de træk, der er karakteristiske for den østsønderjyske dialekt. Vi har valgt netop denne, da Thomsen kommer fra Blans, som er en del af Østsønderjylland.

ØSTSYNDERJYSK

Forskellige træk	Benyttelse heraf
Stød	I høj grad stødløs
Ordtoner	I særlig høj grad
Apokope	I de allerfleste tilfælde
Bestemt artikel	"e"
Antal køn	To – fælleskøn og intetkøn som i rigsmål.
"jeg"	"æ"
Ændring fra rigsmålets skrift	"-nd" og "-nl" bliver til "-nj" og "-lj" "-g" bliver til "-ch" "-b" bliver til "-f"
Rigsmålets ø	Bortfald eller "-r" efter kort vokal
"sin"	Sjældent, i stedet benyttes "hans" eller "hendes"
Efterhængt artikel	Nej, foransat
"at"	"te"
Langvokalerne e·, ø·, o·	Diftongeres
"-r" efter kort vokal	Bortfalder
Lyden "aw"	Bliver ofte til "åw"
"ikke"	"itte"
Bøjningsformer	"-t" i præteritum participium bliver ofte til "-n(j)", "-l(j)" eller "-r," så endelsen "forsvinder"
Ordforbindelse som i rigsmål	Benyttes ikke, der foretrækkes sammensat tillægsform
Lette konjunktionalled	Anbringes efter hovedverber
Klusilspring	Ingen

Tabel 1: Udtalevariationer i østsønderjysk (dialekt.ku.dk, u.å). Egen fremstilling

Sproget i den sydlige og østlige del af Sønderjylland tilhører de stødløse dialekter, der findes i Danmark. At en dialekt er stødløs betyder, at stødet, som i standarddansk benyttes til at betydningsadskille ord, som ellers fonetisk ville være ens – som f.eks. i “men” [mæn] og “mænd” [mænʹ] – udelades (Heger 2008: 123). *Stødgrænsen* deler Danmark op i to dele: en nordlig del, der benytter stød, og en sydlig del, der ikke gør. Af billede 1 (ibid.: 125) fremgår det, at Blans i Østsønderjylland ligger syd for den geografiske stødgrænse. De steder, hvor der ikke benyttes stød, bruges i stedet ordtoner til at betydningsadskille.

I østsønderjysk anvendes to forskellige tonegange, også kaldet accenter. Accent 1 består af en op/nedtone, der træder i stedet for stødet, mens accent 2 er en højere tone, der ikke falder ligeså jævnt mod slutningen som accent 1. De to accenter benyttes f.eks. til at adskille “gård”, der udtales med accent 1, og “gårde”, der udtales med accent 2 (Nielsen & Pedersen 1991: 25). I østsønderjysk optræder apokope, som er et træk, man ofte ser i jyske dialekter. Apokope betyder, at tryksvage endevokaler frafalder i ord med flere stavelser. I østsønderjysk erstattes de efterhængte artikler ”-en”, ”-et” og ”-(e)ne” desuden med et ”æ” foran ordene. F.eks. vil det på østsønderjysk hedde “æ hund” i stedet for “hunden” (ibid.: 26). “æ” er samtidig svarende til rigsmålets “jeg”.

Billede 1: Danmarks stødgrænse
(Nielsen & Pedersen 1991)

Der benyttes to køn på østsønderjysk ligesom på standarddansk; intetkøn og fælleskøn. Skriftsprogets “-nd” og “-nl” bliver på østsønderjysk til “-nj” og “-lj”, så “anden” f.eks. bliver “anj”. Tillige bliver skriftens “-g” til “-ch” i ord som “særlig”, der kommer til at lyde som “særlich”, og rigsmålets “-b” bliver på østsønderjysk til “-f”. I østsønderjysk er rigsmålets ø konsekvent fjernet, ligesom “-r” efter kort vokal. Pronominet “sin” benyttes ikke, i stedet bruges “hans” og “hendes”. De hyppigt anvendte ord “at” og “ikke” udtales “te” og “itte”. Langvokalerne e·, ø·, o· diftongeres til “ej”, “øj” og “ow” – altså bliver én vokal til to vokallyde i samme stavelse. “-t” i præteritum participium erstattes af enten “-n(j)”, ”-l(j)” eller “-r” i ordets stamme. Dvs. at endelsen helt eller delvis fjernes: et eksempel herpå er “malet”, der bliver [mã·lj] og “opbevaret”, der bliver til [opbeva·r]. Lyden “aw” bliver til “åw”, hvilket f.eks. kan ses i et ord som aftener: det sønderjyske “awtner” bliver på østsønderjysk til “åwtner”. Ydermere anbringes lette konjunktioner altid efter hovedverbet, f.eks. “de må ikke fryse jo”. Hvor rigsmålet har ordforbindelser, har østsønderjysk i reglen sammensat tillægsform, som f.eks. i “pakket ind” der bliver [ʹenj·pagə] (dialekt.ku.dk, u.å).

2.3 Regionalsprog

Regionalsprog er en udtale, der indeholder en større mængde rigsmål end dialekt, men som stadig indeholder betydelige træk fra en egnspræget dialekt. Regionalsprog er m.a.o. en variant af en dialekt, der ikke er lige så distinkt som den traditionelle dialekt (Nielsen & Pedersen 1991: 9). I de to følgende tabeller er de karakteristiske træk ved hhv. sønderjysk og nordjysk som regionalsprog opstillet. Disse benyttes senere til at undersøge, hvorvidt Thomsen i vores interview taler med træk fra sønderjysk og nordjysk, da det er disse regioner som hun har opholdt sig længst i i løbet af sit liv, og derfor forventes at være mest præget af sprogligt.

2.3.1 SØNDERJYSK

Forskellige træk	Benyttelse heraf
Stød	I høj grad stødløs
Ordtoner	I høj grad
Apokope	I de allerfleste tilfælde
Bestemt artikel	”æ”
Antal køn	To – fælleskøn og intetkøn
”jeg”	”æ”
Ændring fra skriften	“-nd” og “-nl” bliver til “-n” og “-l” og “-gt” bliver til “-cht”
Rigsmålets ð	Variation mellem ð, j og -Ø
”sin”	Sjældent, i stedet benyttes ”hans” eller ”hendes”
Endelserne “-ede” og “-et”	Skiftes ud med “-e”
Efterhængt artikel	Som i rigsmål
”også”	Variation mellem ”også” og ”óg” [å]
”at”	Som i rigsmål
”ikke”	Som i rigsmål
Klusilspring	Ingen

Tabel 2: udtalevariationer i Sønderjysk (dialekt.ku.dk, u.å.). Egen fremstilling

Regionalsproget sønderjysk har meget tilfælles med dialekten østsønderjysk, men det indeholder samtidig træk fra andre sønderjyske dialekter, og så er det generelt mere påvirket af rigsmål. Sønderjysk ligner østsønderjysk, da det er stødløst, bruger ordtoner, er påvirket af apokope, bruger “æ” for ordet “jeg” og bestemt artikel, bruger to køn samt i form af fraværet af “sin” og klusilspring. En af forskellene på sønderjysk og østsønderjysk er bl.a., at

skriftsprogets “-nd” og “-nl” det bliver til “-n” og “-l” på sønderjysk, ligesom det gør i rigsmålet. Dernæst udtales skriftens “-gt” som “-cht” som i “besøgte”, der bliver “besøchte”. På sønderjysk kan ð udtales på flere forskellige måder. Enten benyttes ð, “-j” eller det fjernes det helt. Ordene ”ikke” og “at” er på regionalsproget sønderjysk ikke anderledes end det rigsdanske og efterhængt artikel benyttes også som i rigsmålet. Rigmålet “også” kan udtales på samme måde, men også som “óg”. En forskel på dialekten og regionalsproget er, at endelserne “-ede” og “-et” i ord som “hoppede/hoppet” erstattes med “-e” og altså bliver “hoppe” uanset bøjning (dialekt.ku.dk, u.å.).

2.3.2 NORDJYSK

Forskellige træk	Benyttelse heraf
Stød	Forekommer i nogle tilfælde
Ordtoner	Ingen
Apokope	I de fleste tilfælde
Antal køn	Tre – hunkøn, hankøn og intetkøn i dialekterne, men kun to i regionalsproget
"jeg"	Bliver til "ja" på regionalsprog og "a" på dialekt
Rigsmålets skrift	"hj-", "hv-" og "g" foran fortunevokal udtales ens på rigsdansk og på nordjysk. Rigsmålets “-ld” bliver til “-l” Rigsmålets “-nd” bliver til “-j” “b” bliver til et blødt “b”, der minder mere om et “w” “v-” erstattes altid af “w-”. “k-” bliver “tj-” og “g-” til “dj-” ved palatisering, "a" bliver til "å" og "å" til "o".
Rigsmålets ð	Bortfalder
"mange"	"mannng" på regionalsprog (som på rigsmål) og "manne" på dialekt
Endelserne “-ede” og “-et”	Skiftes ud med “-e”
"ikke"	Som på rigsmål
Langvokalerne eː, øː, oː	Bliver til "iː", "yː" og "uː" medmindre det er ifm. et oprindeligt ”-r”, da sker diftongering
Langvokalerne iː, yː, uː	Bliver til "ijː", "yjː", "uwː"
r efter kort vokal	Bevarer “-r”
”selv”	Bliver til ”sæl” på regionalsprog, ligesom det gør på rigsmål, med mindre der er tale om “et selv”
Klusilspring	Ja, stødt erstattes af lyd som “-tj” og “-k”

Tabel 3: udtalevariationer i nordjysk (dialekt.ku.dk, u.å.). Egen fremstilling

Den væsentligste forskel mellem nordjysk som regionalsprog og de to sønderjyske udtalevariationer er, at nordjysk har stød i nogle tilfælde, men ingen ordtoner. Derudover er der også få ord som “jeg” og “ikke”, der bliver til “ja”/”a” og “inne”. Langvokalerne ændrer lyd,

e·, ø·, og o· bliver på nordjysk til i·, y· og u·. Skole på nordjysk bliver “skuli” og på østsønderjysk “skowlej”. På nordjysk sker klusilspringet ved, at stød, der normalt er på i og u, erstattes af lydene “-tj” og ”-k”. F.eks. bliver “tid” til [tiji] og “ud” til [uk].

3 Sprogholdninger og stereotyper

I dette afsnit vil vi tage udgangspunkt i forskellige sprogholdningsundersøgelser for at belyse de generelle holdninger til danske dialekter blandt den danske befolkning. Dette er relevant for, at vi senere kan sammenligne teorien med vores empiri fra spørgeskemaet. En sprogholdning defineres ifølge KU som de holdninger, alle mennesker har til sprog, sproglig forskellighed og til sprogbrugeren (dialekt.ku.dk, u.å.). Sprogholdninger kan ses som et udtryk for stereotypiske forestillinger ift. dialekttalende personer, og kan identificeres vha. sprogholdningsundersøgelser. Stangor og Schaller definerer i *Stereotypes and stereotyping* stereotyper som en tankeproces hos mennesket, der består i at danne forestillinger om andre mennesker ud fra dets sociale verden. Disse udgør grundlaget for generelle forestillinger om et bestemt individ eller en bestemt gruppe og er skabt ud fra tidligere lagrede forestillinger om samme type individ eller gruppe. En stereotypisk forestilling kan både være positivt og negativt funderet og skal være fælles for en gruppe af et samfunds individer for at være gældende (Stangor & Schaller 1996: 3). Stereotyperne er dog oftest negative og henholder sig til særlige kategorier som køn, race og geografi.

3.1 Sprogholdningsundersøgelser

Det følgende afsnit opsummerer konklusionerne fra en række forskellige sprogholdningsundersøgelser, der er udformet på to forskellige måder: bevidste og ubevidste undersøgelser. Karakteristisk for den bevidste undersøgelse er, at svaret ofte er præget i en retning ift. hvad respondenterne forventer, at personen bag undersøgelsen gerne vil høre. For den ubevidste undersøgelse er det derimod karakteristisk, at denne har en mere skjult hensigt, hvilket bevirker, at respondenterne giver mere ærlige og umiddelbare svar (Johnson & Christensen 2014: 278ff).

En dansk ubevidst undersøgelse fra 1984-1985 viser, at dialekttalende personer opfattes anderledes end rigsmålstalende personer. Den dialekttalende person anses som gammeldags, ligefrem, pålidelig, hjælpsom og flink, hvorimod den rigsmålstalende anses som selvsikker, storsnudet og velbegavet (Nielsen & Pedersen 1991: 15f). En bevidst undersøgelse lavet af Inge Lise Pedersen fra 1989-1990 viser, at rigsmål er den mest velansete dialekt blandt respondenterne og foretrækkes frem for nogen af de jyske dialekter (Kristiansen 1993: 166).

Torben Juel Jensen, Tore Kristiansen og Marie Maegaard har lavet en ubevidst sprogholdningsundersøgelse: *masketesten*. I store træk viste denne undersøgelse, at respondenterne synes mindre om deres egen lokale dialekt ift. rigsmål. Dialekttalende personer tilskrives i højere grad karaktertræk som dumme, ligeglade, sløve, usikre, kedelige og utjekkede ift. rigsmålstalende personer (Jensen, Kristiansen & Maegaard 2015: 60ff). Maegaard har endvidere lavet en ubevidst undersøgelse af den sønderjyske dialekt. Denne undersøgelse viser, at unge sønderjyder opfatter personer, der taler sønderjysk, som bl.a. mindre intelligente og med lavere uddannelsesniveau end personer, der taler rigsmål, men samtidig som flinke og pålidelige (Maegaard 2002: 164f). Fælles for de ovenstående undersøgelser er, at den lokale dialekt nedprioriteres og nedvurderes ift. rigsmål, og at de rigsmålstalende anses som mere selvsikre, ambitiøse og intelligente mennesker (ibid.). Når undersøgelsen bliver lavet for at få respondenternes ubevidste sprogholdning frem, så er det svar som dem i den ovenstående opsummering, der er dominerende. Når målet med undersøgelsen er at finde de bevidste sprogholdninger, så svarer respondenterne ofte, at dialekter skal bevares, samt at de er kønne og søde (ibid.: 164). Svaret ændres, når metoden bag undersøgelsen også ændres.

Den sprogforandring, der tilsyneladende sker i samfundet, hvor dialekterne udvaskes til fordel for et mere rigsmålsnært sprog, er bl.a. et resultat af de stereotypiske forestillinger og tendenser, der findes i de ubevidste sprogholdningsundersøgelser, hvor dialekter opfattes negativt. Forestillingerne er bl.a. at dialekttalende personer er mere flinke og pålidelige, men knap så begavede og intelligente som rigsmålstalende personer. De adjektiver, der knyttes til dialekttalende danskere, er baseret på stereotypiske forestillinger, der er dannet ud fra ideer om eller oplevelser af, hvordan andre dialekttalende personer er. Undersøgelserne viser også, at disse stereotypiske forestillinger netop kommer tydeligt til udtryk, når formålet med undersøgelsen er maskeret, og det dermed er de ubevidste sprogholdninger, der træder frem. Respondenterne er ikke villige til at indrømme, at de har disse stereotypiske holdninger til dialekttalende personer i udpræget negativ grad i de bevidste undersøgelser. Disse holdninger bliver i stedet mere fremtrædende, når de ubevidste sprogholdninger undersøges.

4 Sprog og identitet

Et menneskes identitet defineres ifølge DDO som ”et menneskes bevidsthed om egen personlighed og individuelle særpræg” (ordnet.dk, u.å.). Identiteten var før i tiden noget, der blev dannet i det nære miljø og den sociale klasse, som mennesket var født ind i og færdedes i det meste af livet. Identiteten blev i høj grad bestemt af traditioner, som det enkelte menneske kun havde meget lidt indflydelse på selv (Lund, Køppe, Feldbæk & Østergaard 2016). Med udviklingen

frem mod det senmoderne samfund, som sociologen Giddens mener, vi befinder os i i dag, er identitetsdannelsen i højere grad blevet et projekt med en masse til- og fravalg. Giddens mener, at selvidentiteten aldrig kan defineres endeligt, og at den hele tiden må genskabes og overvejes som et resultat af de foranderlige sociale og kulturelle omstændigheder, det senmoderne menneske befinder sig i (ibid.). Han skriver i sin bog *Modernitet og selvidentitet* fra 1996, at:

”I modernitetens post-traditionelle orden og på baggrund af nye former for formidlet erfaring bliver selvidentiteten en reflektivt organiseret stræben. Selvets reflektive projekt, som består i at opretholde sammenhængende, men konstant reviderede biografiske fortællinger, finder sted i en kontekst af mangfoldige valgmuligheder” (Giddens 1996: 14).

Selvidentiteten er konstant til forhandling på baggrund af de mange informationer og valg som individet konfronteres med. Manglen på faste instanser i dagligdagen bevirker, at individet hele tiden må genfortolke sig selv ift. sin omverden. Det kan tænkes at være de samme mekanismer, som når mennesker i dag behersker kodeskift, da brugen af dialekt overvejes ift. den enkelte situation. Med sproget konstruerer mennesket sin identitet, fordi sproget er et udtryk for sociale og geografiske tilhørsforhold. Dette kommer f.eks. til udtryk gennem dialekttræk (Madsen 2018).

Togeby beskriver i ”Sprog og identitet” også, at der er en sammenhæng mellem sproget og identiteten, da han betegner sproget som et produkt af mennesket, mens mennesket samtidig er et produkt af sproget (Togeby 2015: 27). Sproget bliver medbestemmende for menneskets identitet, da det er præget af *internalisering*. Dvs. at individet er påvirket af den sociale omverden, og hvis det vokser op med dialekt, påvirkes det også til at tale med eller i hvert fald identificere sig med denne. På den måde er mennesket et sprogligt produkt. På den anden side er *eksternaliseringen* også identitetsdannende, da menneskets identitet ligeledes er præget af, hvordan det vælger at behandle sproget, hvilket gør sproget til et menneskeligt produkt (ibid.: 28). Sprogets variant fortæller noget om relationen mellem de talende mennesker, og de fonetiske udtalevariationer kan have indflydelse på modtagerens opfattelse af afsenderens identitet (ibid.:32f).

De stilistiske til- og fravalg i sproget er væsentlige for, hvordan et menneske bliver opfattet i forskellige sociale situationer. Den måde, mennesket iscenesætter sig selv på, bliver en del af det *diskursive selv* hos mennesket, som definerer *den sociale identitet* i den pågældende situation (ibid.: 35). Den sociale identitet er i dag foranderlig og ændres alt efter de, på tidspunktet, gyldige normer samt personerne og institutionerne individet omgås, mens

den biografiske identitet er stabil og kun ændrer sig langsomt over tid (ibid.). På den måde adskiller identitetsbegrebet hos Togeby sig fra selvidentiteten hos Giddens. Ifølge Togeby er identiteten tæt knyttet til sproget, fordi modersmålet er definerende for et menneskes identitet på en måde, der er svær at afskrive (ibid.: 50). Modersmålet er bestemt af, hvor mennesket fødes og hvordan der tales dér, men det kan vælges til og fra i forskellige situationer som et udtryk for holdning og tilhørsforhold. Dette valg er i dag mere aktuelt end nogensinde før pga. den øgede mobilitet, og dialekten hænger tæt sammen med det projekt, som identiteten er blevet for det senmoderne menneske (ibid.: 51)

5 Metode

Vi vil i dette afsnit redegøre for udvælgelsen af empiri til projektet samt introducere de metoder og redskaber, vi har gjort brug af til behandling af empirien. I dialektforskningen beskæftiger man sig overordnet med to perspektiver; variationsperspektivet og det stilistiske perspektiv. Variationsperspektivet beskriver, hvordan dialekterne rent sprogligt og udtalemæssigt adskiller sig fra hinanden og rigsmål, mens det stilistiske perspektiv beskriver brugen af dialekten og især den identitetsfølelse, der er forbundet til dialekt (Quist 2008: 43). Til de forskellige dialekter og udtalevariationer er tillige knyttet forskellige sprogholdninger og stereotypiske forestillinger jf. afsnit 3. På baggrund af denne viden har vi valgt at tredele vores problemformulering, således at projektet behandler både de dialektrelaterede sprogholdninger samt hhv. variationsperspektivet og det stilistiske perspektiv.

5.1 Valg af empiri

Vi har valgt Thomsen og sangen “Åltins koldt i København” som primært analyseobjekt af overordnet to forskellige årsager. Vi eftersøgte sønderjysk empiri, fordi sønderjysk som bekendt er den bedst bevarede danske dialekt – og da vi var interesserede i at undersøge forholdet mellem identitet og dialekt, vurderede vi, at det var oplagt at tage udgangspunkt i netop den bedst bevarede danske dialekt, da dette kan ses som et tegn på, at det sønderjyske folk føler en særlig tilknytning til den. At valget mere specifikt faldt på Thomsen skyldes også, at vi i hendes sange – både mht. tekst og melodi – fornemmede et mere seriøst udtryk, sammenlignet med sange af andre sangere, der også synger med dialekt. F.eks. anvender Niels Hausgaard og Allan Olsen begge i høj grad dialekten som et virkemiddel til at give deres respektive sange et humoristisk præg. Lytter man til live-versionen af sangen “Da jeg var i

lære” af Niels Hausgaard, understreges dette af latteren fra publikum mellem de forskellige vers (Niels Hausgaard, Da jeg var i lære 2011).

Det mere seriøse udtryk i Thomsens sange – og i særdeleshed i “Åltins koldt i København” – kan tolkes som et forsøg på at gøre op med de stereotype forestillinger, der er til dialekttalende personer jf. afsnit 3, og tillige som et udtryk for en vis stolthed forbundet med dialekten. Vi synes derfor, at det kunne være interessant at undersøge, om sangen frembragte disse identitetsfølelser hos Thomsens lyttere – og i særdeleshed hendes sønderjyske lyttere. Om sit forhold til sin dialekt og musik udtaler Thomsen selv: ”Jeg er inderst inde super stolt af at komme fra Sønderjylland, det er også derfor jeg har valgt at synge og spille på sønderjysk i dag” (Seerup 2019). I samme interview tilføjer hun, at selvom hun er opvokset i Blans i Sønderjylland, så har hun boet hele 23 forskellige steder i Danmark. Da vi i vores eget interview af Thomsen spurgte ind til, om hun troede, at de mange år, hun var bosat i de øvrige landsdele, havde påvirket hendes sønderjyske dialekt, svarede hun, at det havde det ikke. Hvis det havde påvirket noget, mente hun, at det ville være hendes måde at tale rigsdansk på (5, 172-173). For at undersøge denne påstand valgte vi at lave en transskription af vores eget interview med Thomsen på rigsdansk.

5.2 Fonetiske transskriptioner

I vores transskriptioner benytter vi den danske lydskrift Dania, men i enkelte tilfælde, hvor vi har skullet transskribere lyde med udenlandsk oprindelse, som ved den “-ch” lyd, der kommer fra tysk, benytter vi den internationale lydskrift IPA. I analysen af transskriptionerne vil vi forsøge at udpege og karakterisere forskellige dialekttræk- og kendetegn med udgangspunkt i teori fra afsnit 2. I den forbindelse tager vi forbehold for, at nogle af ordene måske får et særligt fonetisk udtryk, fordi de ikke er talt men sunget. Da Thomsen har boet mange forskellige steder, er den fonetiske transskription af interviewet på overvejende rigsdansk bl.a. udarbejdet mhp. at identificere dialekttræk fra nordjysk og sønderjysk. Ifm. udvælgelsen af teori om udtalevariationerne fra Sønderjylland, Nordjylland og rigsdansk samt i transskriberingen af både sang og interview og i den efterfølgende bearbejdelse heraf, har vores tilgang været deduktiv. På baggrund af forudgående research havde vi en antagelse om, at Thomsen synger på sønderjysk og taler med en mere rigsmålsnær variant, der er påvirket af både sønderjysk og nordjysk. Dette bliver synligt i vores transskriberingsproces, da vi var særligt tilbøjelige til at lede efter fonetiske kendetegn fra disse udtalevariationer. På samme måde havde vi også i analysen af transskriptionen større fokus på de træk, vi forventede at finde jf. afsnit 2.

5.3 Udarbejdelse af spørgeskema

Til behandling af problemformuleringens anden og tredje del omkring de ubevidste sprogholdninger, som er knyttet til Thomsens dialekt, og omkring det stilistiske perspektiv og dialektens identitetsmæssige konsekvenser for lytterne har vi udarbejdet og udsendt et spørgeskema. Spørgeskemaet er udarbejdet med udgangspunkt i R. Burke Johnson & Larry Christensen (2014): "How to Construct a Questionnaire" i *Educational Research. Quantitative, Qualitative, and Mixed Approach*. I kapitlet opstilles 15 principper, som danner grundlaget for et vellykket spørgeskema. I overensstemmelse med første princip opstillede vi indledningsvis nogle klare retningslinjer for spørgeskemaet og udarbejdede spørgsmålene herefter. Retningslinjerne tog udgangspunkt i spørgsmålet om, hvad vi helt konkret ønskede at finde ud af. Vi har haft fokus på at sikre overskuelighed i spørgeskemaet og forsøgt at eliminere grundlag for eventuelle misforståelser mhp. at opnå så mange gyldige besvarelser som muligt. For at sikre at deltagerne vidste præcis, hvad de svarede på hvornår, sørgede vi bl.a. for kun at stille et enkelt spørgsmål ad gangen. For så vidt muligt at forhindre at svarene blev *biased*, forsøgte vi at anvende et så neutralt sprog som muligt i udformningen af spørgsmålene. F.eks. forsøgte vi iht. forbindelsen mellem dialekt og identitet så vidt muligt at undlade at bruge disse to ord i samme spørgsmål, ligesom vi forsøgte at skjule vores agenda ved først at benytte disse ord mod slutningen af spørgeskemaet. Vi har yderligere ifm. implementeringen af *rating scales* haft særligt fokus på at sikre ligevægt på skalaen ved at tilføje tilsvarende positive og negative svarmuligheder således, at deltagerens svar ikke blev påvirket af en uligevægtig skala (Johnson & Christensen 2014: 287).

For at besvare problemformuleringens sidste del om det stilistiske perspektiv har vi inddraget teori afsnittene om dialekt og identitet samt vores eget interview og spørgeskema. Hovedparten af diskussionen handler om, hvorfor og hvordan Thomsen anvender dialekt i sin musik samt om, hvordan dette påvirker lytternes lyst til at lytte til hende og deres eget forhold til dialekt og identitet. I denne del af projektet har vi desuden diskuteret, hvorfor netop sønderjysk skiller sig ud fra de andre danske dialekter.

5.3.1 Spørgsmålstyper

Spørgeskemaet blev udformet med både *close-ended* og *open-ended* spørgsmål, senere refereret til som åbne og lukkede spørgsmål – dvs. hhv. spørgsmål, hvor deltagerne skulle svare ved at krydse en eller flere allerede opstillede svarmuligheder af, og spørgsmål, hvor deltagerne havde mulighed for at svare med deres egne ord (ibid.: 281). Sidstnævnte spørgsmålstype optrådte kun delvist i vores spørgeskema. Hermed forstås, at deltagerne ifm. enkelte af

spørgsmålene – enten angivet sidst i det pågældende spørgsmål eller som et efterfølgende punkt – blev bedt om at uddybe deres svar. Der blev i disse tilfælde lagt op til, at deltagerne gjorde brug af det frie tekstfelt til at besvare et slags uddybende, implicit hv-spørgsmål; hvorfor har du svaret, som du har? I vores spørgeskema havde dette form af “Uddyb gerne”. Til de fleste af de spørgsmål med allerede opstillede svarmuligheder var der ligeledes mulighed for at tilføje en anden svarmulighed ved at benytte valgmuligheden “andet” med tilhørende tekstfelt.

I behandlingen af svarene på den mere åbne del af spørgsmålene, har vi hovedsageligt arbejdet kvalitativt, da svarene ofte har indeholdt en del information, som var svær at kvantificere. Denne spørgsmålstype fordrede desuden en efterfølgende mere induktiv tilgang i behandlingen af dem, da svarmulighederne hertil var ubegrænsede og ikke tilpasset en særlig teori mhp. at efter- eller modbevise denne – hvilket overvejende var hensigten mht. de lukkede spørgsmål (ibid.: 63f). Det var særligt på baggrund af svarene på de åbne spørgsmål, at vi forsøgte at få indblik i de identitetsrelaterede følelser, som den sønderjyske dialekt i Thomsens sange bevirker. Det skal dog bemærkes, at vi ifm. de åbne spørgsmål ikke arbejdede eksplorativt. Da de åbne spørgsmål blev stillet iht. et forudgående lukket spørgsmål, har det formentlig præget deltagerens svar i en særlig retning. Når vi påstår, at tilgangen til de åbne spørgsmål har været overvejende induktiv, er det således med forbehold for dette.

Det er ikke tilfældigt, at de lukkede spørgsmål var den mest dominerende type af spørgsmål i spørgeskemaet. Da vi er interesserede i at sammenligne deltagerens svar med teorien vedr. sprogholdninger, dialekt og identitet, var denne type standardiserede spørgsmål særligt oplagte. Idet alle deltagerne fik de samme svarmuligheder, og disse var udarbejdet med udgangspunkt i teorien, sikrede vi os kvantificerbare svar med maksimalt sammenligneligt potentiale (ibid.: 282). Vi opstillede svarmuligheder for deltagerne, når vi på forhånd havde en antagelse om en gældende tendens indbygget i spørgsmålet. Vi ved f.eks. jf. afsnit 3, at mange ubevidst tilskriver folk, der taler med dialekt, særlige karaktertræk. Da vi i spørgsmål 9 undersøgte, om dette også gør sig gældende i deres opfattelse af Thomsen ved at stille 10 personlighedsrelaterede svarmuligheder op, er vores tilgang til analysen overvejende deduktiv (ibid.: 64).

De lukkede spørgsmål bidrog desuden til at skabe en overordnet retning i spørgeskemaet. Hvis spørgsmålene udelukkende havde været åbne, ville vi have haft svært ved at kvantificere vores data og sammenholde den med teorien. Selvom den lukkede spørgsmålstype var klart dominerende, var det kun enkelte af spørgsmålene i spørgeskemaet, der var udelukkende lukkede uden svarmuligheden “andet”. Denne frie svarmulighed var med til at mindske risikoen for, at svarene blev *biased*, da deltagerne havde mulighed for at bruge egne ord og tilføje en

anden svarmulighed, i stedet for blot at vælge ud fra de allerede angivne svarmuligheder. Ved at inddrage både åbne og lukkede spørgsmål i vores spørgeskema, forsøgte vi at sikre os personlige besvarelser, der var så lidt påvirkede af vores agenda som muligt. Dog stillede vi spørgsmålene med en vis målrettethed, der sikrede overskuelighed for de, der deltog i undersøgelsen.

5.4 Distribution af spørgeskema

Vi har delt spørgeskemaet på vores respektive Facebook-profiler, i en Facebook-gruppe med tilknytning til sønderjysk og i en anden facebookgruppe med fokus på dialekt generelt – hhv. “Æ Synnejysk Forening – åfen Facebook gruppe” og “Modermål-Selskabet”. Tillige har vores vejleder Sarah delt spørgeskemaet i tre Facebook-grupper: en for nuværende og tidligere studerende på det humanistiske fakultet på Københavns Universitet: ”Lingvistikstuderende på KU” (Københavns Universitet), ”NORS – KUA” (Nordiske studier og sprogvidenskab, Københavns Universitet Amager), samt ”KUA” (Københavns Universitet Amager). Det var vigtigt for os at få besvarelser fra et bredt udsnit af befolkningen ift. alder såvel som geografisk placering, således at undersøgelsen var så repræsentativ som muligt. Dette var nødvendigt for at sikre en gyldig sammenligning mellem vores egne resultater og de forskellige sprogholdningsteorier jf. afsnit 3. Den geografiske spredning åbnede desuden op for muligheden for at undersøge en eventuel sammenhæng mellem geografi og besvarelse. Ydermere har vi observeret, at mange af de brugere, der lytter til Thomsens musik på musiktjenesten Spotify, bor eller afspiller sangene fra en IP-adresse i Hovedstadsområdet. Dette undrede os, da vi havde forventet, at størstedelen af lytterne måtte være lokaliseret i Sønderjylland. Netop derfor var det vigtigt for os, at vi også fik svar fra indbyggere i København.

5.4.1 Fejlkilder (spørgeskema)

For at undgå at spørgeskemabesvarelserne blev *biased*, forsøgte vi for så vidt muligt at skjule det egentlige formål med undersøgelsen i distributionen af spørgeskemaerne. I vores Facebook-opslag undlod vi derfor at bruge begreberne “dialekt” og “identitet” og præsenterede alene undersøgelsen som et spørgeskema om Thomsen. Hermed håbede vi, at særligt besvarelserne til spørgsmål nr. 7, der overordnet behandler holdningen til Thomsens sang “Åltins koldt i København” og spørgsmål nr. 9, der efterlyser en karakteristik af Thomsen baseret på sangen, ville kunne anvendes til at undersøge deltagernes ubevidste sprogholdninger. Vi introducerer først selv begrebet dialekt i de efterfølgende spørgsmål, således at vores ordvalg ikke afslører,

at vi interesserer os for deltagernes syn på og fordomme om Thomsens sønderjyske dialekt. En af respondenterne, en medvirkende redaktør i Modersmål-Selskabet, tilbød, efter selv at have indsendt en besvarelse, at dele spørgeskemaet i en anden lukket Facebook-gruppe. Dette takkede vi ja til, men uden at gøre opmærksom på, at teksten i opslaget gerne skulle overholde samme principper som vores egen. I gruppen “Modersmål-Selskabet” blev spørgeskemaet derfor delt med teksten: “Hjælp 4 studerende med at kortlægge danskernes forhold til og forståelse af dialekterne ved at besvare deres spørgeskema” jf. b. 1. De respondenter, der har læst denne tekst forud for deres besvarelse, blev dermed gjort opmærksomme på, hvad vores intention med spørgeskemaet var, og deres besvarelser – særligt ifm. spørgsmålene om sprogholdninger og dialekt og identitet – kan således være blevet påvirkede heraf.

Vi forsøgte at lave en repræsentativ undersøgelse mhp. at sammenholde denne med bl.a. sprogholdningstendenserne præsenteret i afsnit 3. Derfor optræder der også en fejkilde ifm. det medie, vi har valgt at distribuere spørgeskemaet på. En undersøgelse fra 2017 viser, at 76% ud af alle de kvindelige brugere på Facebook benytter mediet dagligt, hvor kun det gælder for 67% af alle de mandlige brugere (Slots- og kulturstyrelsen 2017). For at sikre en mere ligelig kønslig fordeling burde vi ifm. distribueringen have taget højde for og evt. forsøgt at kompensere dette. Ifm. tre af spørgeskemaets spørgsmål var det valgfrit, hvorvidt respondenterne ønskede at besvare disse, og derfor er der i flere tabeller ikke 331 besvarelser, selvom vi har medtaget alle svar. De spørgsmål, hvor vi ikke har udfyldt “skal besvares”, men hvor vi, set retrospektivt, burde have gjort det, er følgende: “Hvilken uddannelse har du senest afsluttet? (Hvis du er aktiv studerende, vælg da uddannelsen, du er på i øjeblikket)”, “Forstår du, hvad Rikke Thomsen synger?” og “Hvordan har du det med at tale med dialekt?”.

5.5 Interview

Ifm. udarbejdelsen af vores interview med Thomsen forsøgte vi at efterleve nogle af de samme principper, som gjorde sig gældende ved spørgeskemaundersøgelsen. Interviewet var ikke planlagt, men opstod som en spontan mulighed, og det bærer vores fremgangsmåde i interviewet præg af. Vi har efterfølgende haft bogen “Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk” af Steinar Kvale og Svend Brinkmann til rådighed og har forsøgt at beskrive vores fremgangsmåde og refleksioner ift. interviewet med udgangspunkt i denne. Vi var opmærksomme på ikke at afsløre vores primære formål med interviewet for tidligt og gjorde også eksplicit opmærksom på dette; Thomsen var på forhånd kun informeret om, at vi skrev projekt om “Dialekt, identitet og hendes brug af dialekt i musik”. Vi forsøgte at forholde os som *Opinionsinterviewere* – dvs. den type interviewer, der fokuserer på at registrere

meninger og holdninger, men uden at udfordre disse (Kvale & Brinkmann 2014: 133). Det gjorde vi i håbet om, at resultatet ville blive et interview, hvor vi ikke påvirkede og på den måde “smittede” det data vi fik. Vi forsøgte at være så usynlige og objektive som muligt under interviewet for at undgå at påvirke svarene i en særlig retning. Vi ønskede ikke at indtage den interviewerrolle, der kaldes *Deltageren*, eftersom en mere deltagende interviewer ville handle i modstrid med overbevisningen om, at “sand viden opstår gennem passiv iagttagelse af virkeligheden” (ibid.: 134). Samtidig afskrev vi interviewidealet *Undersøgeren*, da det er en interviewerposition, som fokuserer på at nærme sig den interviewede ved at skabe en relation (ibid.: 134). Vi var ikke i en position, hvor vi kunne indtage denne rolle, da vi startede med at præsentere os som universitetsstuderende, hvormed der blev skabt en professionel distance. Vi havde fokus på at stille åbne spørgsmål, så Thomsen havde mulighed for at svare bredt, hvilket var mest hensigtsmæssigt ift. den kvalitative behandling af svarene, som vi forventede at inddrage i vores analyse. Vores spørgsmål var ikke eksplorative, da vi på forhånd havde kendskab til en række teorier vedr. forbindelsen mellem identitet og dialekt. Desuden havde vi forud for samtalen hørt andre interviews foretaget med hende, hvilket tillige har betydet, at vi har haft nogle forventninger på forhånd ifm. hendes svar. De åbne spørgsmål, det (forsøgt) skjulte formål og det relativt neutrale ordvalg, vi gjorde brug af, afspejler et ønske om en tilnærmelsesvis induktiv tilgang til interviewet, og dermed også om svar, der er upåvirkede af vores holdning.

5.5.1 Fejlkilder (gyldighed) ved interview

Lingvist William Labov beskriver *observer's paradox* således: “the aim of linguistic research in the community must be to find out how people talk when they are not being systematically observed; yet we can only obtain these data by systematic observation” (Labov 1972: 209). Vi kunne m.a.o. ikke få de data, vi behøvede, eller i det hele taget udføre interviewet uden selv at påvirke resultatet, da alene vores tilstedeværelse medførte selvbevidsthed og unaturlig tale hos den interviewede. Thomsens udtale var formentlig enten mere eller mindre distinkt alene på grund af vores tilstedeværelse. Også ifm. den fonetiske transskription af interviewet og analysen af både denne og indholdet af interviewet gjorde ovenstående paradoks sig gældende, da Thomsen ikke kunne undgå at tilpasse sin udtale efter vores egen. Vi kunne m.a.o. ikke vide med sikkerhed, i hvor høj grad de dialekttræk, vi fandt, var “kunstige” eller optrådte som de gjorde, fordi Thomsen tilpassede sin udtale efter os og situationen i det hele taget. I arbejdet med interviewet var det således vigtigt at have for øje, at udtalen blev tilpasset af flere årsager: situationen ifm. interviewet var forholdsvis formel, hvilket bevirkede, at Thomsens udtale var

anderledes her end f.eks. i familiære og private sammenhænge. Derudover er det en interessant pointe, at interviewet netop fandt sted i Nordjylland, ligesom at vi som interviewere alle fire er nordjyder, hvorfor Thomsen måske, bevidst eller ubevidst, tilpassede sin udtale og inkorporerede flere nordjyske udtryk eller en mere nordjysk udtale, end det havde været tilfældet, hvis vi (interviewene) enten ikke havde talt nordjysk regionalsprog eller hvis interviewet havde foregået under andre omstændigheder og et andet sted geografisk.

Altså kan man stille spørgsmålstegn ved gyldigheden af resultatet ifm. de forskellige fonetiske transskriptioner. Ikke blot skal der tages forbehold for, at vi som nævnt var særligt opmærksomme på forskellige karakteristika i de to forskellige transskriptioner, men tillige for, at vi uden videre beskæftigede os med to forskellige genrer – hhv. en sang og et interview. Formatet var formentlig afgørende for det fonetiske udtryk i talen. Vi er opmærksomme på, at Thomsen i sin sang foretager visse stilistiske valg ift. musikalitet og melodi, som ikke kan undgå at påvirke de prosodiske forhold. Vi ville f.eks. formentlig kunne finde lange vokaler, som ikke ville være lange i den almindelige tale. Derudover er det sandsynligt, at trykforholdene i sangen var anderledes, end de ville have været ved almindelig tale, hvorfor vi har valgt ikke at notere tryk i den fonetiske transskription af “Åltins koldt i København”. Ligeledes har vi valgt kun at notere tryk i den fonetiske transskription af interviewsekvensen i de tilfælde, hvor det er betydningsadskillende eller afgørende.

6 Analyse

I de følgende afsnit, afsnit 6, 7 og 8, vil vi analysere forskelligt empiri for at besvare de tre dele af vores problemformulering. Dette første afsnit, afsnit 6, vil fokusere på Thomsens udtale mhp. at besvare det første spørgsmål i problemformuleringen. Vi vil gennem en kvalitativ analyse identificere dialekttræk fra østsønderjysk i hendes sang for at bedømme hvordan og i hvilken grad, denne dialekt kommer til udtryk. Derefter vil vi analysere hendes udtale på baggrund af en fonetisk transskription af en sekvens fra vores eget interview med hende. Vi vil med henvisning til afsnit 2.3.1 forsøge at identificere og karakterisere eventuelle regionalsproglige, dialektale og rigsmålsnære træk, der præger hendes udtale i denne sekvens. I afsnit 7 vil vi analysere besvarelsen af vores udsendte spørgeskema. Den første del af analysen vil være kvantitativ, hvor vi gennem optælling vil belyse interessante sammenhænge i de besvarelser, vi har modtaget ift. sprogholdninger og tilknytning til sproget. Den anden del vil være kvalitativt funderet og gå mere i dybden med enkelte kommentarer og besvarelser, der har interessante pointer om de bevidste og ubevidste sprogholdninger, som kommer til udtryk hos respondenterne, samt om de identitetsmæssige følelser, der er knyttet til det at lytte til

Thomsens musik. Afsnit 8 vil fungere som en kvalitativ analyse af den indholdsmæssige del af vores eget interview med Thomsen. Her vil vi sammenholde hendes udtalelser om sit forhold til sin dialekt og hvordan, hun benytter den i sin musik, med teori om identitet jf. afsnit 4.

6.1 Analyse af "Åltins koldt i København"

I dette afsnit vil vi sammenligne de dialekttræk, der kendetegner østsønderjysk dialekt, som ses i afsnit 2.2.1, med transskriptionen af Thomsens sang "Åltins koldt i København", som ses i b. 2. Dette vil vi gøre for at karakterisere Thomsens østsønderjyske dialekt.

Et af de mest karakteristiske træk for østsønderjysk dialekt er manglen på stød. Dét ses også i "Åltins koldt i København", hvor der kun optræder stød i en enkelt linje, l. 2. Denne linje er talt og ikke sunget på sønderjysk og står dermed i kontrast til sangens øvrige linjer. Linjen understreger de lydlige forskelle mellem rigsmål og sønderjysk, bl.a. gennem brugen af stød. I stedet for stød benyttes der i østsønderjysk dialekt ordtoner, jf. afsnit 2.2.1, men det er svært at identificere ordtoner i denne sang, fordi det netop er sang og ikke tale. Apokope er et dialekttræk, der er særligt karakteristisk for jyske dialekter, og det ses bl.a. i l. 3 og 21, hvor ordene "tænkte" og "holde" udtales hhv. [tænd] og [ho·l]. På samme måde stemmer sangens dialekt overens med det østsønderjyske dialekttræk vedr. bestemt artikel. På østsønderjysk er den bestemte artikel foranstillet i stedet for efterhængt, som den er på rigsmål. Dette ses i l. 1 og 9, hvor det, der på rigsdansk ville have været "toget" og "livet" i stedet udtales med "æ" foran substantivet. I forlængelse af dette er det relevant at undersøge brugen af køn. På rigsdansk benyttes både intetkøn og fælleskøn, og det gør der også i østsønderjysk. I "Åltins koldt i København" benytter Thomsen også to køn, hvilket ses i de forskellige artikler i hhv. l. 1 og l. 21, hvor hun først benytter [æ tå·x] (toget) som erstatning for "-et", og siden udtaler n-lyden i [gig æ·n tu·l] (gik jeg en tur) som en erstatning for rigsmålets "en". Her skelner hun altså mellem intetkøn og fælleskøn, men det gør hun ikke konsekvent igennem hele sangen. I l. 38 benytter hun f.eks. kun [æ] som artikel til mave, der på rigsmål havde været "maven", hvilket viser, at hun ikke konsekvent benytter intetkøn og fælleskøn i overensstemmelse med brugen af køn i rigsdansk.

Ift. ændringen af udtalen af visse bogstavkombinationer er det mest tydeligt i l. 1, hvor ordene "lige" og "tog" udtales med en ch-lyd i stedet for det bløde g: [lix] og [tåx]. En anden karakteristisk ændring af denne type forekommer normalt, når b-lyden på rigsmål bliver til en f-lyd. Det forekommer ikke i denne sang, da [køb·hawn] (l. 7) efter denne logik burde være udtalt [køf·hawn]. Dette er bevidst fra Thomsens side, da hun har truffet et kunstnerisk valg, som ifølge hende appellerer mere bredt end den sønderjyske udtale ville have gjort (5, 139-

142). I l. 18 ses et andet eksempel på en udtale, som ikke stemmer helt overens med den østsønderjyske dialekt. Her udtaler Thomsen ordet ”god” med et ”-j” til sidst som erstatning for *ð*. Dette er atypisk for den østsønderjyske dialekt, hvor *ð* normalt helt bortfalder. Udtalen stemmer i dette tilfælde i stedet overens med et træk fra sønderjysk som regionalsprog. I denne sang findes det eneste eksempel på det bløde *d* i l. 2, som er rigsmålsudtale [*frysepån'dæð*]. I l. 10 ses også, at udtalen af ordet ”ikke” her er [*et*], hvilket også er typisk østsønderjysk. I afsnit 2.2.1 har vi beskrevet, hvordan ”ikke” bliver til ”itte” med brug af denne dialekt, men apokopen gør altså, at det tryksvage *æ* bortfalder, og på denne måde er Thomsens udtale af ”ikke” alligevel i overensstemmelse med dialekten. Dette er dog ikke tilfældet med ordet ”at”, der ifølge vores teoriafsnit burde være ”te”. Thomsen siger [*va æ da å law*] og benytter altså en *å*-lyd som ”at”.

I præteritum participium bortfalder *t*-lyden på østsønderjysk, hvilket ses i l. 5, hvor ordet ”talte” udtales [*tå·l*]. Her er altså både tale om apokope og om, at *t*-lyden forsvinder, dog uden at et ”-j” bliver tilføjet, som det ellers nogle gange bliver på østsønderjysk. På samme måde bortfalder ”-r” efter kort vokal, hvilket ses i l. 27, hvor ”her” udtales [*he·r*]. Et andet karakteristisk dialekttræk, der ses allerede i titlen, er ændringen af visse vokallyde. Det er typisk for østsønderjysk, at ”aw” bliver til ”åw”, men selvom [*w*] ikke optræder i denne forbindelse, ændres vokallyden stadig fra [*a*] til [*å*]. Dette høres i udtalen af titlen på sangen [*å·lti·ns kåld*], som når den synges i f.eks. l. 12. Det kan desuden virke som en ændring af vokallyden i det forrige eksempel, hvor *e*-lyden går fra [*æ*] til [*e*], men det hænger så tæt sammen med, at *r*-lyden bortfalder, at det ikke er en vokalændring i sig selv.

I denne analyse af sangens fonetiske udtryk har vi ledt efter alle de dialekttræk, der er redegjort for i afsnit 2.2.1. Det faktum, at et dialekttræk som ordtoner ikke findes her, hænger som nævnt sammen med, at det er sang og ikke tale. På samme måde er der ikke eksempler på, at ordforbindelsen ændres, eller at lette konjunktioner er placeret efter hovedverbet, hvilket også hænger sammen med, at sætningernes opbygning er tilpasset til sangen. Dog er der heller ikke fundet eksempel på diftongering, hvilket ikke kan forklares med, at det er en sang. Det er altså blot ét træk fra Thomsens udtale, hvor hendes dialekt ikke følger de dialekttræk, vi havde forventet at finde. Ift. brugen af pronominer er der ikke eksempler på dette i sangen. Derfor er det heller ikke muligt at afgøre, hvorvidt ”hans” eller ”hendes” benyttes i stedet for ”sin”. Det høres altså tydeligt, at Thomsen synger på sønderjysk i ”Åltins koldt i København”, selvom hun også træffer visse udtalemæssige og musikalske valg, der ikke stemmer helt overens med dialekten.

6.2. Analyse af Rikke Thomsens udtale i interviewsekvens

Denne analyse vil blive udarbejdet med udgangspunkt i den fonetiske transskription af interviewsekvensen fra vores eget interview, der forløber ml. minut 09:49 og 10:46 jf. b. 3. Formålet med analysen er at undersøge, om Thomsens måde at tale rigsdansk på er blevet påvirket af de mange år, hun har boet rundt omkring i landet. Vi vil i den forbindelse forsøge at identificere og karakterisere eventuelle dialekttræk fra regionalsprogene nordjysk og sønderjysk.

Sønderjysk og sydmålene er som nævnt kendetegnede ved at være stødløse, mens der på nordjysk sagtens kan optræde stød – ligesom der gør på rigsmål. I interviewet anvender Thomsen bl.a. stød, når hun udtaler ordene: “gjort”, “tror” og “sig selv”, hvormed ordene kommer til at lyde: [ˈgjoɹˀd] (3, 3), [ˈtroɹˀ] (3, 4) og [ˌsɑˈsæɹˀ] (3, 6). Stødet i disse ord bevirker, at de får en nordjysk eller rigsmålsnende udtale. Hvis udtalen skulle efterleve principperne fra det sønderjyske regionalsprog, ville vokalen i f.eks. “tror” i stedet udtales med accent 2 jf. afsnit 2.2.1, for at markere forskellen fra ”tro”, der ville udtales med accent 1.

Det er bemærkelsesværdigt, at Thomsens udtale af navnene på de to steder, hvor hun har boet, varierer fra den rigsdanske udtale. I l. 9, hvor hun nævner sin studie by “Aalborg”, udtaler hun denne [ˈɔɹˀ, bɑːɹˀ] – altså uden stød. En distinkt rigsdansk udtale af bynavnet ville i stedet lyde [ˈɔɹˀ, bɑːɹˀ], hvor der altså er stød på sidste vokal. Samme tendens ses, når hun udtaler “Øster Brønderslev” i l. 10, hvor stødet igen udebliver. Ordet kommer derfor til at lyde: [øsdɔˈbrønɔ, slew] og ikke [øsdɔˈbrønˀ, slew] som det ville lyde på rigsmål. Dog udtaler hun regionen “Nordjylland” med stød på sidste bogstav, hvorfor det kommer til at lyde: [ˈnoɹˀ i, lanˀ] (3, 8). Udtalen af “Nordjylland” er ikke distinkt, da den optræder i sammenhængende tale, men stødet på sidste stavelse bevirker, at udtalen bliver rigsmålsnær. Det kan være svært at slutte, om det er det sønderjyske eller nordjyske regionalsprog, der har påvirket Thomsens udtale af de førstnævnte to proprier, da det manglende stød kan være karakteriserende for begge disse. Dog kan det tolkes som et tegn på, at Thomsen – ved bevidst at skifte til en mere dialektal udtale – bruger kodeskiftet som et værktøj til at vise sit tilhørsforhold til disse landsdele. Flere af de ord, der på rigsmål ville få [v]-udtale, får i Thomsens udtale [w]-lyd. Dette er bl.a. tilfældet i ord som bl.a. [wɑː] (var) i l. 8, og [tyːw] (tyve) i l. 13. w-lyden er særlig karakteristisk for det nordjyske regionalsprog. Thomsens udtale af ordet ”jeg” bærer ligeledes præg af træk fra det nordjyske regionalsprog, hvor ”jeg” udtales [jɑː]. Således kan vi – med udgangspunkt i ovenstående eksempler – med overvejende sikkerhed konkludere, at Thomsens færd i Nordjylland eller konfrontation med det nordjyske sprog har bevirket, at hendes rigsdansk har fået nordjyske træk.

Et af de mest iøjnefaldende lydligge træk i interviewet er apokope. Dette optræder f.eks. ifm. ordene ”troede”, ”havde” og ”gætte”, der alle har svækkede eller udeladte endelser. Således kommer ordet ”gætte” til at lyde: [gæd] i Thomsens udtale, hvor den mere distinkte udtale ville lyde: [gædə]. I l. 13 ses endnu et eksempel på en apokope. Her kommer udtalen af ”blondine” til at lyde [bløn'di·ŋ], hvor den afsluttende stavelse helt forvinder fra den distinkte udtale [bløn'di·nə]. Apokopen findes også i rigsdansk, men den er særligt gennemført i de jyske dialekter (nordjysk såvel som sønderjysk). Et eksempel på gennemført apokope findes bl.a. i l. 1: [ja tro·əð ja hæ·ð ma·ləð masæl əbi·ed jørŋ egəs].

Skønt der findes flere tydelige jyske træk i interviewsekvensen, er der stadig mange træk, der stemmer overens med det rigsdanske. Bl.a. udtales endelsen ”-et” ofte med -e[ð] eller -e[d] som f.eks. i [mæ·əð] (3,18) (meget). Hvis udtalen skulle overholde principperne fra de to jyske regionalsprog, ville [d/ð]-lyden helt være fraværende. Overordnet synes vokalerne i interviewsekvensen at have samme kvalitet og lyd som i rigsdansk udtale og bærer dermed ikke præg af hverken nord- eller sønderjyske diftongeringer. Thomsens rigsdanske udtale er unægteligt præget af dialekttræk fra andre områder end blot hjemegnen. Det er umiddelbart svært at vurdere, om de jyske træk, vi har identificeret, kun stammer fra det nordjyske regionalsprog, eller om det sønderjyske også har haft indflydelse. Den inkonsistente eller varierende brug af stød – bl.a. ifm. udtalen af de nordjyske proprier – kan indikere, at hun, ligesom hun er i stand til at foretage kodeskift mellem rigsdansk og østsønderjysk, bevidst eller ubevidst kan skifte ml. eller inddrage jyske dialektmarkører i sit rigsdanske sprog. Thomsen får således ret i, at hendes rigsdansk er blevet påvirket af de mange år, hun har tilbragt i de øvrige dele af Jylland – og måske i særdeleshed i Nordjylland. De fremtrædende nordjyske træk kan dog også være forstærkede af, at vi (interviewerne) overvejende taler nordjysk regionalsprog.

7 Analyse af spørgeskema

Siden offentliggørelsen af spørgeskemaet d. 12/11 kl. 13.30 har vi modtaget mere end 330 besvarelser. Vi besluttede at lukke undersøgelsen d. 18/11 kl. 13.32, hvorfor de besvarelser, der er indsendt herefter, ikke inddrages i analysen. Analysen er således udarbejdet med udgangspunkt i de første 331 besvarelser. Vi behandler spørgeskemaerne i to dele med to forskellige fokuspunkter. Første del er kvantitativ, hvor vi fokuserer på den procentmæssige fordeling af svarene for at skabe et overblik, og den anden del er kvalitativ, hvor vi fokuserer på svarene til de tre spørgsmål, der giver vores respondenter mulighed for at uddybe de tanker,

de eventuelt måtte have om den sønderjyske sang og dialekt generelt.

7.1 Kvantitativ analyse af spørgeskema

Besvarelsene analyseres så vidt muligt i kronologisk rækkefølge ift. spørgsmålenes rækkefølge i spørgeskemaet. De første fem spørgsmål præsenterer vores respondenter, mens spørgsmål 6, 7 og 9 belyser de bevidste og ubevidste sprogholdninger, respondenterne har omkring Thomsen og hendes sang. Spørgsmål 8, 10, 11, 12, 13, 14 og 15 er ligeledes inddraget mhp. at sammenligne de forskellige resultater med sprogholdningsundersøgelserne i afsnit 3, men også for at belyse den generelle tendens indenfor dialekternes udvikling – dette er dog nærmere mht. dialekt generelt og ikke blot ift. Thomsen og hendes sang. Svarene på spørgsmål 16 og 17 er inkluderet mhp. at analysere og fortolke på det stilistiske perspektiv. I tabellerne, der følger efter præsentationen af respondenterne, fokuserer vi på svar fra Sønderjylland, Nordjylland og Hovedstaden, da det er disse landsdele, der er bedst repræsenterede (30+ besvarelser), og som vi derfor kan konkludere mere generelt ud fra. De andre landsdele er repræsenteret med 13 besvarelser eller derunder, og vi har vurderet, at vi ikke kan drage generelle slutninger på baggrund af besvarelser fra så snævert et udsnit af befolkningen. I enkelte tabeller har vi kun fokuseret på Sønderjylland, da vi fortrinsvis interesserer os for forholdet mellem dialekten og identiteten i denne landsdel. Det indsamlede data fra spørgeskemaet har vi opstillet i tabeller, og i tabellerne sammenlignes svarene på de forskellige spørgsmål med hinanden. Det første spørgsmål der er medtaget i den pågældende tabel, og svarmulighederne hertil, er placeret øverst og horisontalt og er samtidig markeret **fed**. Det andet spørgsmål og svarmulighederne hertil er placeret længst til venstre og vertikalt. I de få tilfælde hvor der er inddraget svar fra tre forskellige spørgsmål, er det tredje spørgsmål og tilhørende kategorisering markeret med **blå**.

7.1.1 Præsentation af respondenter

Vi benytter spørgsmål 1-5 til at fastslå respondenternes køn, alder, geografiske tilhørsforhold og uddannelsesniveau. Dette gør vi mhp. senere at kunne sammenholde resultaterne med teorien i afsnit 3, da denne ligeledes er kategoriseret ud fra de samme punkter. Spørgeskemaets respondenter er mellem 15 og 96 år, og der er 249 kvinder (75%) og 82 mænd (25%). Vi har efterfølgende delt aldersangivelserne op i intervaller med en spredning på 5 år. Af nedenstående tabel fremgår det, at resultaterne er relativt jævnt fordelt på tværs af aldersgrupperne, hvilket gør undersøgelsen repræsentativ:

Alder													
Køn	15-20	21-26	27-32	33-38	39-44	45-50	51-56	57-62	63-68	69-74	75-80	81+	I alt
Kvinde	19	74	22	8	23	26	21	25	22	7	1	1	249
Mand	6 (24%)	23 (23,7%)	11 (33,3%)	7 (46,7%)	3 (11,5%)	5 (16%)	7 (25%)	11 (30,6%)	5 (18,5%)	4 (36%)	0	0	82
I alt	25	97	33	15	26	31	28	36	27	11	1	1	331

Tabel 4: Fordeling af alder og køn

Hvor er du fra?	Alder													
	Hvor bor du nu?	15-20	21-26	27-32	33-38	39-44	45-50	51-56	57-62	63-68	69-74	75-80	81+	I alt
Fyn		1	2											3
Hovedstadsområdet			2											2
Sønderjylland		1												1
Hovedstadsområdet		1	14	9	2	1	1	1						29
Fyn				1										1
Hovedstadsområdet		1	14	7	1	1	1							25
Midtjylland					1									1
Sjælland				1										1
Sønderjylland								1						1
Midtjylland		1	5	5		2		3	1	1				18
Hovedstadsområdet				3										3
Midtjylland			2	1		1		1		1				6
Nordjylland			2						1					3
Sønderjylland		1		1		1		2						5
Vestjylland			1											1
Nordjylland		18	54		3		7	3	2		1			88
Fyn			1											1
Hovedstadsområdet		1	5											6
Midtjylland			7											7
Nordjylland		17	40		2		6	3	2		1			71
Sjælland			1				1							2
Udlandet					1									1

Sjælland		6	3	1		1	1		1	1			14
Fyn						1							1
Hovedstadsområdet		4	2	1									6
Nordjylland		1											1
Sjælland		1					1						2
Sønderjylland								1	1				2
Udlandet			1										1
Sønderjylland	4	14	16	8	22	22	20	33	26	9	1	1	176
Als				1			1						1
Fyn	1	4	1		2	2		1					11
Hovedstadsområdet	1	4	5		2	1	1	1	1		1		17
Midtjylland		2	3	2	1	3	2	4	2	3			22
Nordjylland			3				1	1	1				6
Sjælland				1		1	1	1					4
Sydjylland					2	1	1	1	2				7
Sønderjylland	2	4	3	4	13	14	13	24	16	6		1	100
Tyskland									1				1
Udlandet			1		1				2				3
Vestjylland					1				1				1
Østjylland									1				1
Udlandet		1			1								2
Hovedstadsområdet		1											1
Sønderjylland					1								1
I alt	25	97	33	15	26	31	28	36	27	11	1	1	331

Tabel 5: Hvor er du oprindeligt fra? Hvor bor du nu? Fordelt på alder.

Af denne tabel fremgår det, at Sønderjylland er den landsdel, der er bedst repræsenteret i undersøgelsen med 53% af respondenterne. Dette hænger formentlig sammen med distribueringen af vores spørgeskema i den sønderjyske Facebookgruppe "Synnejsk Forening – åfen Facebook gruppe", samt med at Thomsen selv er fra Sønderjylland, hvorfor kendskabet til hende i dette område sandsynligvis er større. Disse aspekter vil blive yderligere belyst i vores diskussionsafsnit 9.1. Den landsdel, der er næstbedst repræsenteret, er Nordjylland med 27% af besvarelserne. Den relativt høje procentmæssige andel af respondenter fra Nordjylland

hænger formentlig sammen med, at vi har delt spørgeskemaet på vores respektive Facebook-profiler, og idet vi alle er bosatte i Nordjylland, er størstedelen af vores netværk placeret her. De respondenter, der oprindeligt kommer fra Hovedstadsområdet, er repræsenteret med 9% af besvarelsene, og er dermed den landsdel vi har modtaget flest besvarelser fra efter hhv. Sønderjylland og Nordjylland. Dét kan bunde i, at spørgeskemaet er delt i tre forskellige Facebook-grupper for studerende i København. Vi har valgt at spørge respondenterne om, hvor de kommer fra, men også hvor de bor nu for at undersøge flere forskellige ting; både sammenhængen mellem bopæl og forståelsen af dialekt, men også om der er en sammenhæng imellem den identitetsfølelse, der er forbundet til dialekten, og hvorvidt respondenterne stadig befinder sig i det område, de er vokset op i. Spørgsmål 5, der lyder "Hvilken uddannelse har du senest afsluttet?", tilføjede vi til spørgeskemaet for at belyse, hvorvidt der var en sammenhæng mellem de bevidste og ubevidste sprogholdninger og respondenternes uddannelsesniveau. I vores analyseproces er vi dog kommet frem til, at der ikke kan påvises nogen synlig sammenhæng mellem sprogholdning og uddannelsesniveau ud fra besvarelsene på vores spørgeskema.

7.1.2 Kategorisering af valgmuligheder til spørgsmål 7 og 9

For at undersøge om de sprogholdninger, vi har stillet op i afsnit 3 også gør sig gældende ifm. Rikke Thomsens sang "Åltins koldt i København", har vi bedt respondenterne lytte til denne i spørgsmål nr. 6. Efterfølgende har vi stillet spørgsmålene nr. 7 og 9: "Hvad synes du om sangen?" og "Hvad synes du om sangeren ud fra denne sang?" mhp. at påvise, om respondenterne gav udtryk for ubevidste sprogholdninger lignende dem, som er præsenteret i teorien. Til spørgsmål 7 har vi opstillet en række adjektiver, som vi senere har delt op i kategorierne "Synes godt om", "Synes hverken godt eller dårligt om" og "Synes ikke godt om". Vi har skønnet, at de, der har svaret en af følgende muligheder, synes godt om sangen: "Aktuel", "relaterbar", "teksten er god", "munter", "nostalgisk", "sjov". Valgmuligheden "sjov" vælger vi at tolke som en positiv reaktion, fordi respondenterne havde mulighed for at vælge "useriøs" som en negativ ækvivalent til "sjov". Vi vurderer endvidere, at dem, der har svaret "useriøs", "kedelig" eller "teksten er dårlig", synes dårligt om sangen. Kategorien "Synes hverken godt eller dårligt om sangen" inkluderer de svar, der har ligevægt af negativt og positivt ladede adjektiver, og de svar, der kun indeholder svarmuligheden "sørgelig", da dette ikke nødvendigvis er godt eller dårligt i denne sammenhæng. I disse kategorier tæller vi ikke de besvarelser med, hvor respondenterne kun har svaret enten "Jeg synes ikke om genren generelt" eller "Jeg synes om genren generelt". Disse svarmuligheder var inkluderet som suppleringsmuligheder til

de andre svarmuligheder, fordi det ikke fortæller noget om en holdning til sangen. Besvarelsene til spørgsmål 9 deles op i de samme kategorier, men valgmulighederne er ikke de samme som til spørgsmål 7. Vi har inddelt valgmulighederne således, at “sjov,” “beundringsværdig”, “interessant” og “hun synger godt” hører under den samlede kategori “Synes godt om sangeren”, hvor “useriøs”, “kedelig” og “hun synger dårligt” hører under kategorien “Synes ikke godt om sangeren”. Valgmulighederne “alvorlig”, “hun er nem at forstå” og “hun er svær at forstå” vurderes i relation til de andre svarmuligheder, som respondenterne har valgt, da disse formuleringer hverken behøver at være negative eller positive eller sige noget om deres holdning til Thomsen. Hvis de er angivet som svar alene, tages de med som “Synes hverken godt eller dårligt om sangeren”. Det samme gør sig gældende, hvis en respondent har været meget tvetydig i sine besvarelser.

Hvad synes du om sangen?	I alt
Synes godt om	227
Synes hverken godt eller dårligt om sangen	44
Synes ikke godt om	33
I alt	304

Tabel 6: Hvad synes du om sangen?

Hvad synes du om sangeren?	I alt
Synes godt om	268
Synes hverken godt eller dårligt om sangen	14
Synes ikke godt om	22
I alt	304

Tabel 7: Hvad synes du om sangeren?

Ovenstående to tabeller viser, at der generelt er mange som synes om sangen og sangeren. 75% synes godt om sangen og 90% synes godt om sangeren. Vi vil diskutere resultaterne iht. teorien om bevidste og ubevidste sprogholdninger i afsnit 9.1

Hvad synes du om sangen?				
Hvor er du fra?				
Hvor bor du nu?	Synes godt om	Synes hverken godt eller dårligt om	Synes ikke godt om	I alt
Hovedstadsområdet	21	5	2	28
Fyn		1		1
Hovedstadsområdet	19	4	1	24
Midtjylland	1			1
Sjælland			1	1
Sønderjylland	1			1
Nordjylland	61	11	8	80
Fyn			1	1
Hovedstadsområdet	4			4
Midtjylland	6		1	7
Nordjylland	49	11	5	65
Sjælland	2			2
Udlandet			1	1
Sønderjylland	116	23	19	158
Als	1			1
Fyn	6	2		8
Hovedstadsområdet	15		2	17
Midtjylland	10	4	5	19
Nordjylland	4	1		5
Sjælland	3	1		4
Sydjylland	7			7
Sønderjylland	66	14	12	92
Udlandet	3	1		4
Østjylland	1			1
I alt	198	39	29	266

Tabel 8: Hvor er du oprindeligt fra? Hvor bor du nu? Hvad synes du om sangen?

Det ses ud fra denne tabel, at 11% af respondenterne samlet synes dårligt om sangen. Dette tal er hhv. 7%, 10% og 12% for Hovedstaden, Nordjylland og Sønderjylland. Deraf kan det altså

udledes, at der, lidt overraskende, er flere fra Sønderjylland end fra Hovedstadsområdet, som ikke synes om sangen. Det drejer sig dog kun om 5 procentpoint, og dette kan sagtens hænge sammen med, at vi generelt har flere besvarelser fra sønderjyder. På samme måde er det lidt overraskende, at der er hhv. 12% og 13% der har svaret, de ikke kan lide sangen, som kommer fra Sønderjylland og hhv. stadig bor der og er flyttet til hovedstaden. Der er altså ikke flere, som er flyttet fra Sønderjylland til Hovedstadsområdet, der synes dårligt om dialekten, end som stadig bor der. Årsagerne hertil vil blive diskuteret i afsnit 9.3.

Hvor er du fra? Hvor bor du nu?	Hvad synes du om sangeren?			
	Synes godt om	Synes hverken godt eller dårligt om	Synes ikke godt om	I alt
Hovedstadsområdet	24	1	4	29
Fyn			1	1
Hovedstadsområdet	22		3	25
Midtjylland	1			1
Sjælland		1		1
Sønderjylland	1			1
Nordjylland	80	3	5	88
Fyn			1	1
Hovedstadsområdet	6			6
Midtjylland	7			7
Nordjylland	65	2	4	71
Sjælland	2			2
Udlandet		1		1
Sønderjylland	154	9	11	174
Als	1			1
Fyn	11			11
Hovedstadsområdet	15		2	17
Midtjylland	16	4	2	22
Nordjylland	6			6
Sjælland	4			4
Sydjylland	6		1	7
Sønderjylland	89	5	6	100

Udlandet	4			4
Vestjylland	1			1
Østjylland	1			1
I alt	258		12	20
				290

Tabel 9: Hvor er du oprindeligt fra? Hvor bor du nu? Hvad synes du om sangeren?

Denne tabel viser, at langt de fleste respondenter synes godt om sangeren. Det er vurderet på samme måde som ifm. spørgsmålet om, hvad holdningen til sangen er. Samlet svarer 90%, at de synes godt om sangeren. Procenttallene er næsten ens for de tre landsdele, som respondenterne oprindeligt kommer fra, men Hovedstadsområdet er alligevel den landsdel, hvor den største procentmæssige andel svarer, at de ikke synes om sangeren: 14% mod 6% i både Nordjylland og Sønderjylland. Dette inddrages i afsnit 9.1.

Hvad synes du om sangen?

Alder	Synes godt om	Synes hverken godt eller dårligt om	Synes ikke godt om	I alt
15-20	19 (95%)	1 (5%)	0 (0%)	20
21-26	69 (77,5%)	15 (16,8%)	5 (5,7%)	89
27-32	21 (70%)	5 (16,7%)	4 (13,3%)	30
33-38	11 (78,5%)	1 (7,2%)	2 (14,3%)	14
39-44	19 (79,2%)	5 (20,8%)	0 (0%)	24
45-50	23 (79,3%)	4 (13,8)	2 (6,9)	29
51-56	17 (68%)	3 (12%)	5 (20%)	25
57-62	22 (64,7%)	4 (11,8%)	8 (23,5%)	34
63-68	17 (65,4%)	4 (15,4%)	5 (19,2%)	26
69-74	7 (63,4%)	2 (18,2%)	2 (18,2%)	11
75-80	1 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	1
81+	1 (100%)	0 (0%)	0 (0%)	1
I alt	227	44	33	304

Tabel 10: Hvad synes du om sangen? Fordelt på alder.

Tabellen viser, at især de helt unge respondenter på 15-20 år og dem i aldersgruppen 33-50 år synes godt om sangen, men at alle aldersgrupper udtrykker sig positivt. Det er i intervallerne mellem 51-74 år, at flest har svaret, at de synes dårligt om sangen.

7.1.3 Analyse af sprogholdninger

Forstår du, hvad Rikke Thomsen synger?

Hvor er du fra?

Hvor bor du nu?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	I alt
Hovedstadsområdet		1	3	2	4	5	6	6	1	1	29
Fyn							1				1
Hovedstadsområdet		1	3	2	3	5	4	6	1		25
Midtjylland					1						1
Sjælland							1				1
Sønderjylland										1	1
Nordjylland	2	3	7	8	10	6	19	12	13	6	86
Fyn			1								1
Hovedstadsområdet		1			1	1	1		2		6
Midtjylland							4	1	2		7
Nordjylland	2	2	6	6	9	5	14	11	8	6	69
Sjælland				2							2
Udlandet									1		1
Sønderjylland	1		1		1		1	9	14	146	174
Als										1	1
Fyn									2	9	11
Hovedstadsområdet								3	2	11	17
Midtjylland								1	2	19	22
Nordjylland							1			5	6
Sjælland								1		3	4
Sydjylland								1		6	7
Sønderjylland	1				1			3	7	88	100
Udlandet			1							3	4
Vestjylland										1	1
Østjylland									1		1
I alt	3	4	11	10	15	11	26	27	28	153	288

Tabel 11: Forstår du, hvad Rikke Thomsen synger? Hvor er du oprindeligt fra? Hvor bor du nu?

Denne tabel viser, at der er 56% fra Nordjylland, som har svaret 7 eller højere til spørgsmålet om, hvor godt de forstår sangen på en skala fra 1-10, hvilket er flere end fra hovedstaden (48%). Dog er det selvsagt dem, der oprindeligt er fra Sønderjylland, som forstår den bedst. 146 af de 174 respondenter, der kommer fra Sønderjylland, mener, at de forstår Thomsen og hendes udtale fuldstændigt, også selvom 58 af dem nu er flyttet fra landsdelen. Kun 4 ud af de 174 sønderjyder har svaret "7" eller derunder til spørgsmålet. Sammenligningen mellem de tre landsdele, som vi har fået flest besvarelser fra, viser, at det altså er nemmere at forstå sønderjysk for jyder. For Nordjylland og Sønderjylland gælder det, at dem, der flytter fra den landsdel, de oprindeligt er fra og til en anden landsdel (selvom den også kan være jysk), generelt forstår Thomsen dårligere end dem, der ikke er flyttet mellem landsdelene. Det er altså dem, der stadig konfronteres med deres oprindelige dialekt til daglig, der bedst forstår dialekter generelt.

Forstår du, hvad Rikke Thomsen synger?														
		Alder												
Hvad synes du om sangen?		15-20	21-26	27-32	33-38	39-44	45-50	51-56	57-62	63-68	69-74	75-80	81+	I alt
1			1				1						1	3
Godt			1				1						1	3
2		2	1	1										4
Godt		2		1										3
Hverken godt eller dårlig			1											1
3		3	5	2	1		1			1				13
Godt		3	4	2						1				10
Hverken godt eller dårligt					1									1
Ikke godt			1											1
4		1	8	1			1							11
Godt		1	7				1							9
Hverken godt eller dårligt				1										1
Ikke godt			1											1
5		3	9	1	2	1		2						18
Godt		3	8	1	2	1		1						16

Hverken godt eller dårligt		1											1
Ikke godt							1						1
6	1	8	3										12
Godt	1	6	3										10
Hverken godt eller dårligt													
		2											2
7	1	20	6		1	2		2					32
Godt	1	16	4		1	1		1					24
Hverken godt eller dårligt													
		3	1				1						5
Ikke godt		1	1					1					3
8	3	16	2		2	3	1	1	1	2			31
Godt	3	12	2		1	2	1	1		1			23
Hverken godt eller dårligt													
		4			1	1							6
Ikke godt									1	1			2
9	1	11	1	2	1	1	4	2	4	1			28
Godt	1	7		1		1	2		2	1			15
Hverken godt eller dårlig													
		2			1		1		2				6
Ikke godt		2	1	1			1	2					7
10	4	9	12	9	19	20	18	29	20	8	1		149
Godt	3	7	7	8	16	17	13	20	14	5	1		111
Hverken godt eller dårligt													
	1	2	3		3	2	2	4	2	2			21
Ikke godt			2	1		1	3	5	4	1			17
I alt	24	96	32	15	26	31	28	36	27	11	1	1	301

Tabel 12: Forstår du hvad Rikke Thomsen synger? Hvad synes du om sangen? Fordelt på alder.

De respondenter, der har valgt, at de forstår “5” eller derunder på skalaen, synes generelt bedre om sangen end de, der har vurderet, at de forstår “6” eller derover. 7% af dem, der forstår halvdelen eller derunder, har svaret, at de ikke synes om sangen, hvor det tal ligger på hele 11% for dem, der mener, at de forstår over halvdelen. Det er især den gruppe af respondenter, der har valgt, at de forstår “9”, som ikke synes godt om den. De udgør 22%, hvilket er et procenttal, der er over dobbelt så højt som dem, der synes næst dårligst om sangen (10%). Kun 1 af de 7, som ikke synes om sangen, på trods af, at de påstår, at de forstår den til “9” ud af “10”, siger endvidere, at det påvirker lysten til at høre musikken negativt, at hun synger på sønderjysk. De

resterende 6 mener, at det ikke har en negativ effekt på deres lyst til at høre sangen, at den er på sønderjysk, så den negative holdning bunder overvejende ikke i dialekten. Dette vil vi diskutere i afsnit 9. 71% af dem, der har valgt, at de ikke synes om sangen, men forstår den til "9", svarer senere, at de i meget lav grad selv taler med dialekt – de har valgt "5" eller derunder. Yderligere siger disse respondenter alle sammen, at de ikke føler en tilknytning til deres hjemegn, når de hører Thomsens musik. Således kan man argumentere for, at hvorvidt respondenterne synes om sangen nærmere hænger sammen med, hvor meget de ellers praktiserer dialekt og hvorvidt de har et forhold til Sønderjylland.

Har du hørt om Rikke Thomsen før?	
Hvad synes du om sangen?	Jeg har aldrig hørt det før
Aktuel	19
Relaterbar	33
Teksten er god	80
Teksten er dårlig	6
Munter	21
Nostalgisk	39
Useriøs	2
Sørgelig	58
Jeg synes generelt om den musikgenre	48
Jeg synes generelt ikke om den musikgenre	12
Kedelig	12
Sjov	33
Hovedtotal	363

Tabel 13: Hvad synes du om sangen? Har du hørt om Rikke Thomsen før?

Denne tabel inkluderer de respondenter, der aldrig før havde hørt om Thomsen og deres umiddelbare holdninger til hendes sang "Åltins koldt i København". Dem, der havde hørt om hende på forhånd, er i denne del af analysen sorteret fra for udelukkende at inkludere de umiddelbare stereotypiske opfattelser og dermed ubevidste sprogholdninger. Ved valgmulighederne til spørgsmålet nævnte vi ikke noget om dialekten, og vi håbede således på at få besvarelser, der afslører holdningerne til dialekt uden at afsløre, at det var det, vi ledte

efter. De respondenter, der kendte til Thomsen på forhånd, er inkluderet i alle foregående afsnit, da vi her undersøgte generelle tendenser. Mange af de respondenter, der aldrig før har hørt om Thomsen eller hendes musik, har kommenteret på, at teksten er god, eller at de enten synes eller ikke synes om genren generelt, men det afslører ingen sprogholdninger. Endvidere kan vi se ud fra besvarelserne, at sangen for flest respondenter er “nostalgisk”, og for næst flest er “relaterbar” og “sjov”. Vi ser altså overvejende positive holdninger til sangen og sproget deri i vores besvarelser.

Har du hørt Rikke Thomsens musik før?	
Hvad synes du om sangeren?	Jeg har aldrig hørt det før
Alvorlig	23
Beundringsværdig	36
Hun synger godt	112
Hun synger dårligt	1
Hun er svær at forstå	25
Hun er nem at forså	22
Interessant	63
Kedelig	15
Sjov	26
Useriøs	1
I alt	324

Tabel 14: Hvad synes du om sangeren? Har du hørt Rikke Thomsens musik før nu?

Ligesom tabel 13 er tabel 14 baseret på de respondenter, der ikke før har hørt om Thomsen eller hendes musik, af samme grund som beskrevet ovenfor. Generelt er respondenterne meget positivt stillet ift. sangeren: 35% svarer at hun synger godt, 19% synes, Thomsen er interessant og 11% synes, at hun er beundringsværdig. De ubevidste sprogholdninger til sangeren er, ligesom til sangen, generelt positive. Med spørgsmål 11 “Hvilken effekt synes du, det har, at Rikke Thomsen synger med dialekt?” tager vi udgangspunkt i bevidste sprogholdninger til den sønderjyske dialekt i sang.

Hvad synes du om sangeren?

Hvilken effekt synes du det har,
at Rikke Thomsen synger med
dialekt?

	Synes godt om	Synes hverken godt eller dårligt om	Synes ikke godt om	I alt
Mere lyst til at høre det	161	8	12	181
Mindre lyst til at høre det	32	0	1	33
Ingen effekt på, hvordan jeg opfatter musikken	104	6	6	116
Hovedtotal	297	14	19	330

Tabel 15: Hvilken effekt det at Thomsen synger med dialekt? Hvad synes du om sangeren?

Det bemærkelsesværdige ved denne tabel er, at vi jf. afsnit 3 om sprogholdninger havde forventet at Thomsens dialekt ville give respondenterne mindre lyst til at høre musikken, eftersom teorien siger, at rigsmål prioriteres og dialekter nedvurderes. Af samme grund havde vi forventet, at Thomsens dialekt ville få betydning for respondenternes indtryk af hende. Tabellen viser, at størstedelen synes godt om både sangeren og dialekten, men også, at de fleste af de 6%, som ikke synes om Thomsen, mener, at hendes dialekt er en positiv faktor ved hende. Der er altså en gruppe respondenter, som synes rigtig godt om sønderjysk, men som ikke synes om Thomsen eller dialekt i musik. Endvidere er der kun 1 ud af 330 respondenter, som ikke synes hende og heller ikke om den sønderjyske dialekt i hendes sang. Altså er tendensen, at der ikke er en sammenhæng mellem, hvorvidt man lide Thomsen og sønderjysk dialekt i sang, på trods af hvor præget holdninger til dialekt er af stereotypiske forestillinger og identitet. Med spørgsmål nr. 12: "Hvad synes du om dialekt fra Sønderjylland?" vil vi undersøge sprogholdningerne til sønderjysk generelt, hvor vi tidligere kun har behandlet dialekten i sangen eller ifm. Thomsen. Her ses det først sammenholdt med spørgsmål 13: "I hvilken grad taler du selv med dialekt".

I hvilken grad taler du selv med dialekt?

Hvad synes du om dialekt fra

Sønderjylland?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	I alt
Jeg bryder mig ikke om det	3	3	1	1	1		3	1			13
Jeg bryder mig om det i nogen grad		1	5	4	1	1	3	3			18

Jeg har ikke en holdning til det	1	5	10	2	2	1	6	2			29
Jeg synes godt om det	1	8	7	5	11	4	4	5		7	52
Jeg synes hverken det er godt eller dårligt	2	2	5	2	4	3	4		1		23
Jeg synes meget godt om det	4	5	16	3	17	16	14	33	16	64	188
I alt	11	24	44	17	36	25	34	44	17	71	323

Tabel 16: Hvad synes du om dialekt fra Sønderjylland? I hvilken grad taler du selv med dialekt?

Flest af respondenterne synes meget godt om sønderjysk dialekt, især de 34%, der taler det til "10". Af de, der synes mindre godt om det, eller ikke har en holdning til det, er der ingen, som selv taler med dialekt til "10", og kun 1% som selv taler dialekt til "9". Når respondenterne bliver spurgt ind til deres bevidste sprogholdninger, er de som forventet positive stemt overfor sønderjysk. Dem, der selv taler med dialekt, er glade for sønderjysk dialekt, mens flere af dem, der ikke taler med dialekt, heller ikke bryder sig om det.

I hvilken grad taler

du med dialekt?

Alder

Hvordan har du det

med at tale dialekt? **15-20** **21-26** **27-32** **33-38** **39-44** **45-50** **51-56** **57-62** **63-68** **69-74** **75-80** **I alt**

1	1	2				1						4
1						1						1
5	1	1										2
7		1										1
2	2	7	1	1	1			1				13
2		1										1
3								1				1
4	1	1										2
5	1	3		1								5
7		2										2
8			1									1
10					1							1
3	5	11	5	2	2	4	3	1	1			34
4	1				1							2
5	1	4	3									8

6	1	1		1		2					5
7	1	3	1								5
8					1	1	1		1		4
10	1	3	1	1		1	2	1			10
4	1	12	3			1	1	1			19
2						1					1
3	1										1
5		4	1					1			6
6		2									2
7		3					1				4
8			2								2
10		3									3
5	5	9	5	1	4	2	3	2	1	1	33
4						1					1
5		2	1		1	1					5
6	1	1	1								3
7		3					1	1			5
8			1	1			1				3
9	1	1								1	3
10	3	2	2		3		1	1	1		13
6	2	10		1		3	3	3	2		24
5		1					1	1			3
6		1									1
8	1	1									2
9		3				2					5
10	1	4		1		1	2	2	2		13
7	4	19	2	2	2	3	1	1	1	1	36
4		1									1
5		2									2
6		1									1
7		3	1			2					6
8	1	5		1							7

9	1	2			2							5
10	2	5	1	1		1	1	1	1	1		14
8	1	8	4	2	8	3	5	7	5			43
5		1										1
6							1					1
7			1									1
8		3						2				5
9		1		1	2							4
10	1	3	3	1	6	3	4	5	5			31
9		2	2	1	2	1	1	3	2	2		16
1								1				1
5		1										1
8			1					1				2
9			1			1				1		3
10		1		1	2		1	1	2	1		9
10	1	4	7	3	6	7	7	12	11	5	1	64
1								1		1		2
6			1									1
8			1									1
9			1		1		1					3
10	1	4	4	3	5	7	6	11	11	4	1	57
I alt	22	84	29	13	25	25	24	31	23	9	1	286

Tabel 17: Taler du med dialekt? Hvordan har du det med at tale med dialekt? Fordelt på alder

Jf. ovenstående tabel svarer kun 17% af respondenterne i aldersgruppen 51+, at de snakker med dialekt svarende til "5" eller derunder, hvor det samme gælder for hhv. 51% og 29% af de respondenter i aldersgrupperne 15-32 og 33-50 år. Dem, der er stolte af at kunne tale med dialekt, er også dem, der gør det. Kun 2% af de, der har svaret "5" eller derover på spørgsmålet om, hvor godt de har det med at tale med dialekt, taler det selv svarende til "4" eller derunder. Generelt er vores respondenter glade for at tale med dialekt – kun 16% har svaret "5" eller derunder til dette spørgsmål. Hele 56% af de resterende 84% som taler dialekt på "5" eller derover, har svaret "10". Af de 56% er 78% sønderjyder. Altså taler de ældre og voksne mere med dialekt end de unge, mens dem, der taler med dialekt, i høj grad er stolte af det.

Hvor er du fra?				
Hvordan har du det med at tale med dialekt?	Hovedstadsområdet	Nordjylland	Sønderjylland	I alt
1		1	3	4
2			2	2
3		2		2
4		3	2	5
5	13	10	4	27
6	3	8	2	13
7	3	10	5	18
8	3	9	10	22
9		9	11	20
10	1	24	118	143
I alt	23	76	157	256

Table 18: Hvor kommer du oprindeligt fra? Hvordan har du det med at tale med dialekt?

75% af de, der oprindeligt kommer fra Sønderjylland, har svaret, at de er meget stolte af at snakke med dialekt ("10"). Under de samme forudsætninger gælder det for 32% af nordjyderne, og 4% af dem der oprindeligt kommer fra Hovedstadsområdet. At det især er sønderjyderne, som er stolte af at snakke sønderjysk, stemmer overens med teorien.

Hvordan har du det med at tale med dialekt?	Alder										I alt	
	15-20	21-26	27-32	33-38	39-44	45-50	51-56	57-62	63-68	69-74		75-80
Sønderjylland	4	14	16	7	21	20	18	28	21	7	1	157
1								2		1		3
2		1				1						2
4					1	1						2
5	1	1				1		1				4
6		1	1									2
7			1			2	1	1				5
8			2	2	1	1	1	3				10
9		1	1		5	2	1			1		11
10	3	10	11	5	14	12	15	21	21	5	1	118

I alt	4	14	16	7	21	20	18	28	21	7	1	157
-------	---	----	----	---	----	----	----	----	----	---	---	-----

Tabel 19: Hvordan har du det med at tale med dialekt? Fordelt på alder.

En stor del af både de unge og ældre har svaret, at de er stolte af deres dialekt. 71% af de unge i gruppen 15-32 har svaret "10", 65% af de voksne i aldersgruppen 33-50 har svaret "10" og 84% af de ældre i gruppen 51+ har svaret "10". Denne tabel viser, at de unge er mere stolte af deres dialekt end de voksne, mens det er de ældre, som har det bedst med at tale med dialekt.

I hvilken grad taler du med dialekt?	Alder												I alt
	15-20	21-26	27-32	33-38	39-44	45-50	51-56	57-62	63-68	69-74	75-80	81+	
Sønderjylland	4	14	16	7	22	22	20	33	25	9	1	1	174
1	1					1				1			3
2		1			1		1	1	1				5
3		1	1		2	2	2	1					9
4		2				1		1					4
5	1		3	1	2	2	3	2	1				15
6	1	3		1		2	2	2	3				14
7		2	2	1	2	3	1	1	1	1			14
8			3	1	6	4	4	8	4				30
9		1		1	3	1	1	3	2	2			14
10	1	4	7	2	6	6	6	14	13	5	1	1	66
I alt	4	14	16	7	22	22	20	33	25	9	1	1	174

Tabel 20: I hvilken grad taler du med dialekt? Fordelt på alder.

Selvom mange unge er stolte af deres dialekt, er de den aldersgruppe, som kan snakke det mindst. Det er kun 35% af de unge i gruppen 15-32 år, som svarer, at de kan tale med dialekten fuldt ud ("10), og endnu færre af de voksne i gruppen 33-50 år: kun 28% af dem svarer, at de taler med deres oprindelige dialekt fuldstændigt. 45% af de ældre i gruppen 51+ mener, at de taler med dialekt til "10" på skalaen. Her har vi fokuseret på dem, der kommer fra Sønderjylland, fordi det er den landsdel, vi beskæftiger os med i dette projekt og har flest besvarelser fra. Dette er ikke nødvendigvis udtryk for, at de unge og voksne ikke kan sproget, men et udtryk for, at de ikke taler det i alle situationer, evt. fordi de behersker kodeskift, som de ældre ikke gør.

7.1.4 Analyse af dialektens sammenhæng med identitet

Alder													
Føler du, at din dialekt er forbundet til din identitet?	15-20	21-26	27-32	33-38	39-44	45-50	51-56	57-62	63-68	69-74	75-80	81+	I alt
Ja, i høj grad	5	19	10	1	12	6	6	6	9	2			76
Ja, i lav grad		13	4	1	1			1					20
Ja, i meget høj grad	3	15	7	6	8	10	9	14	15	6	1	1	95
Ja, i nogen grad	10	28	11	3	4	10	9	11	3				89
Nej, slet ikke	2	8		1		2	2	3		1			19
Jeg føler ikke, at jeg snakker med nogen form for dialekt	5	13	1	3		2	1	1		1			27
I alt	25	96	33	15	25	30	27	36	27	10	1	1	326

Tabel 21: Føler du, at din dialekt er forbundet til din identitet fordelt på alder?

Af de 15-32 årige svarer 38%, at de er knyttede til deres dialekt i “høj grad” eller “meget høj grad”. Det samme svarer 61% af de 33-50 årige. Af de deltagere, der er 51+ svarer 68%, at de føler sig i høj grad eller i meget høj grad knyttet til deres dialekt. De ældre føler sig således mest knyttede til deres dialekt, men generelt føler også de unge en relativt stor forbindelse mellem identitet og dialekt. Det sidste spørgsmål, spørgsmål 17, tog vi med i spørgeskemaet for at behandle identitetsspørgsmålet mere indirekte, og for at se, om nogle respondenter ikke mente, at deres identitet og dialekt var forbundet, selvom den ifølge teorien i afsnit 4 er det. Dette gælder dem, der har svaret, at deres dialekt i ringe grad er forbundet til deres identitet (“1-4” ift. spørgsmål 16), men som alligevel føler et tilhørsforhold, når de hører sangen. De respondenter, der har svaret “nej” kan ligeså vel have svaret ud fra en sammenhæng mellem dialekt og identitet. Hvis de ikke føler noget tilhørsforhold til deres hjemegn, og de ikke kommer fra Sønderjylland, kan det betyde, at de synes, at deres egen dialekt er relateret til deres identitet, men blot ikke mindes om den gennem sangen.

Føler du en tilknytning til din hjemegn, når du lytter til Rikke Thomsens musik?			
Føler du, at din dialekt er forbundet til din identitet?	Ja	Nej	I alt
Ja, i høj grad	47	28	75
Ja, i lav grad	7	13	20
Ja, i meget høj grad	72	22	94
Ja, i nogen grad	45	42	87
Jeg føler ikke, at jeg snakker med nogen form for dialekt	8	19	27
Nej, slet ikke	5	14	19
I alt	184	138	322

Tabel 22: Føler du, at din dialekt er forbundet med din identitet? Føler du en tilknytning til din hjemegn når du lytter til Rikke Thomsens sang?

65% af de respondenter, som i meget høj grad eller i høj grad synes, at deres dialekt er forbundet til deres identitet, svarer også, at den sønderjyske sang får dem til at føle en tilknytning til deres hjemegn. Det er både respondenter, som er flyttet fra Sønderjylland, men også dem, som bor der, der føler en tilknytning, når de lytter til sangen. Også enkelte fra Nordjylland mener, at de gennem sangen føler en tilknytning til deres hjemegn.

Føler du en tilknytning til din hjemegn, når du lytter til Rikke Thomsens musik?			
Hvor er du fra?	Ja	Nej	I alt
Sønderjylland	139	32	171
Nordjylland	24	64	88
Hovedstadsområdet	7	21	28
I alt	170	117	287

Tabel 23: Hvor er du fra? Føler du en tilknytning til din hjemegn, når du lytter til Rikke Thomsens sang?

Generelt mener flest af dem, der ikke kommer fra Sønderjylland, at de ikke føler en tilknytning til deres hjemegn, når de hører den sønderjyske sang. 71% af respondenterne, der ikke fra Sønderjylland, har således svaret "nej". Dog er det de respondenter, der kommer fra det øvrige Jylland, som, udover sønderjyderne selv, i størst grad føler en tilknytning til deres hjemegn, når de hører Thomsens sang. Dette viser, at sangen overvejende vækker identitetsrelaterede følelser

hos dem, der også forstår sangen og dialekten bedst. Dette gælder selvfølgelig især sønderjyderne, hvor 81% har svaret "ja".

7.2 Kvalitativ analyse af spørgeskema

I denne analyse vil vi tage udgangspunkt i de åbne spørgsmål, hvor respondenterne har haft mulighed for at uddybe deres svar. Muligheden for at uddybe svar optræder tre gange i løbet af spørgeskemaet: "Hvis det påvirker din lyst til at høre musikken (at Thomsen synger på sønderjysk, red.), uddyb gerne grunden hertil", "Uddyb gerne dit svar til "I hvilken grad taler du selv med dialekt?" og "Føler du en tilknytning til din hjemegn, når du lytter til Thomsens musik? Uddyb gerne". Vi gav mulighed for at uddybe netop disse spørgsmål, da de fordrer et mere detaljeret eller afvigende svar ift. de givne valgmuligheder.

122 har uddybet deres svar til det første spørgsmål om det sønderjyske i sangen, som skal hjælpe os til at finde ud af, hvorfor hun i særdeleshed er blevet populær, nu hvor hun synger på sønderjysk. Der er især mange sønderjyder, der f.eks. svarer: "Spændende med dialekt", "Dejligt at høre dialekten bliver brugt og bevaret", at det er "fantastisk modigt at synge på sønderjysk". Mange skriver også, at det bliver mere ærligt, fordi de bliver tættere knyttet til Thomsen gennem det sprog, de er vokset op med: "Følelser beskrives bare bedre på ens modersmål" og "Sangeren føles "tættere " på når det er egen dialekt". Dem, der er vant til at høre og/eller tale med andre jyske dialekter, har generelt en positiv holdning til den sønderjyske dialekt. Flere af dem, der nu bor i Hovedstadsområdet og på Sjælland, har uddybet en negativ holdning: "jeg kan bare bedst lide engelsksprogede sange", "når man ikke forstår teksten, er det sværere at relatere til sangen", "Det er plat" og "Synes det er charmerende, men har ikke lyst til at høre mere". De to sidste citater er fra sønderjyder, der er flyttet til Hovedstadsområdet. De 12%, der geografisk matcher denne beskrivelse, udtrykker en negativ holdning til sangen. For mange af de øvrige respondenter fra Hovedstadsområdet er det især den manglende forståelse for, hvad hun synger, der skaber en distance, som mange ikke bryder sig om. Ser vi i stedet på den kvantitative sammenhæng mellem forståelsen af, hvad Thomsen synger og hvad respondenterne synes om sangen, så er de der forstår sangen bedst også dem, som procentmæssigt synes værst om sangen jf. tabel 12: 14% synes ikke om sangen, men har valgt, at de forstår den til "9" eller "10", mens kun 8% af de respondenter, der har valgt, at de forstår den til "7" eller "8" ikke om den. Det kan hænge sammen med, at flere af respondenterne

uddyber, at Thomsen ikke synger sønderjysk “nok”: “Ærgerligt at hun ikke holder sig rent til sønderjysk fx Køffenhavn og ikke København”.

Til det andet spørgsmål vedr. graden af dialekt, som respondenterne taler, har 191 uddybet deres svar. Mange fortæller her, hvorvidt de er bevidste om brugen af egen dialekt eller ej. En del fortæller, at de ikke tager et aktivt valg, når de taler med dialekt, men at de kun bliver bevidste om det, når de bliver mindet om det af andre: “Tænker ikke over om jeg taler med dialekt, men når man møder mennesker fra andre dele af DK så synes de at man gør det”, mens flere har svaret, at valget om at tale med dialekt er bestemt af situationen og omgivelserne. Endnu flere uddyber, at de tilpasser sproget til modtageren. De taler især dialekt med venner og familie, som også taler med dialekt, og så taler de rigsdansk med nye mennesker eller på arbejdet. Der er dog nogle få undtagelser imellem – det er især en gruppe sønderjyder, som bryder med denne tendens; “Jeg gør alt hvad jeg kan for at bevare den sønderjyske dialekt.”, “De æ snæ kuns jen ting de æ værre end å høe en synnejye snak risdansk - å de æ å høe to synnejye snak risdansk mæ ænan” og “Prøver at snakke det med andre, men det er ikke altid de forstår hvad jeg siger. Nogle gange er jeg lige glad og fortsætter”.

Resten af uddybelserne indeholder eksempler på forskellige dialekttræk, respondenterne har, f.eks. “Udtaler jakke som jaaak, trækker vokalerne sammen” eller uddyber, at de ikke kun taler med én dialekt, men er præget af flere forskellige dialekter, f.eks.: “Min familie er fra Kolding, så jeg har meget få jyske træk i min dialekt, men jeg er vokset op på Sjælland og føler at jeg taler næsten helt dialektløst”. Her ser vi også en anden tendens: Flere afslører ubevidste negative sprogholdninger, når de skal uddybe, om de taler med dialekt. De beskriver næsten undskyldende, hvordan de i visse situationer bliver mindet om, at de taler med dialekt: “Jeg taler mere aalborgensisk når jeg er i Nordjylland end når jeg er i Århus, hvor jeg bor. Jeg er ikke meget for at indrømme det, men mere eller mindre ubevidst taler også lidt mere aalborgensisk når jeg er blandt folk med lavere uddannelse end jeg selv, fordi jeg synes det virker usnobbet” og “så kan jeg godt komme til at slappe lidt af og skrue lidt jysk på”. Endvidere pointerer flere, at deres dialekt først kan høres i situationer, hvor de ikke tænker over at kontrollere den: “Mere dialekt hvis jeg lige har talt med nogen hjemmefra (...) eller hvis jeg bliver oprørt”, “Når jeg bliver nervøs eller er i pressede situationer taler jeg med min oprindelige dialekt” og “det blive mere tydeligt efter et par øl”. Disse citater, som understreger, at respondenterne bevidst prøver at undgå at tale med dialekt, afslører, at de har en negativ

holdning til dialekten. En anden pointe er, at: “Hvis jeg taler med dialekt, er det oftest for at lave sjov” og “Jeg bruger ofte dialekten til at få et grin. En dialekt bliver ofte forbundet med gamle mennesker, derfor er det en sjov måde for en 23-årig at udtrykke sig på”. Af disse fremgår det, at det at tale med dialekt ses som humoristisk og derfor ikke tages alvorligt. Generelt viser disse svar, at dialekten af flere anses som noget, man bør tilsidesætte for rigsdansk. Nogle respondenter forbinder dialekt med personer med lavere uddannelse, mens andre direkte tilkendegiver, at de ikke synes om det: “men også fordi jeg bare ikke taler med så tyk dialekt. Jeg synes også det lyder dumt.”

Til det sidste spørgsmål, som vedrører respondenternes tilknytning til deres hjemegn gennem Rikke Thomsens sang, har 33 ud af de 331 respondenter uddybet deres svar. Af disse pointerer fire, at selvom de kommer fra Nordjylland, så føler de en tilknytning til deres egen dialekt og hjemegn ved at høre Thomsens dialekt: “jeg bliver mindet om dialekten og sange fra Nordjylland”, “På en eller anden måde minder det om Niels Hausgaard”, “Jeg har også boet 9 år i Aalborg, holder af dialekter også nordjyske”. Størstedelen af dem, der oprindeligt kommer fra Sønderjylland, men som er flyttet derfra, skriver, at de “får lidt hjemve på den gode måde”, mens tendensen blandt dem, der kommer fra Sønderjylland og stadig bor der, er, at de ikke som sådan føler nogen tilknytning til deres hjemegn ved at høre musikken, da de stadig opholder sig der, og derfor hører dialekten dagligt: “Hvis jeg stadig boede i Århus, ville jeg nok føle en større trang til at lytte til hendes musik, da der er en vis synnejsk nostalgi omkring det. Men nu er jeg flyttet tilbage og er omgivet af al denne dejlige dialekt, så det får mig ikke til at længes”. Mange af dem, der oprindeligt kommer fra Sønderjylland, skriver desuden, at de ikke føler så stor en tilknytning, fordi Thomsen har en anderledes sønderjysk dialekt end de selv har: “Hun synger på østsønderjysk og ikke som vi taler i marsken” og “Alsisk er noget helt andet end det fra Haderslev eller Tønder”. Dette hænger formentlig sammen med tendensen fra afsnit 7.1, der beskriver, at flere fra Sønderjylland end fra Hovedstadsområdet synes dårligt om sangen. De resterende respondenter uddyber enten, at de er nødt til at høre mere end den éne sang for at kunne afgøre, hvilke følelser, det vækker i dem, eller at de lytter til den som alt andet musik.

8 Kvalitativ analyse af eget interview

I dette afsnit vil vi analysere vores interview med Thomsen fra d. 11.11.19. En transskription af udvalgte dele af interviewet findes i b. 5. Analysens fokus vil være at koble Thomsens udtalelser om dialekten til begrebet identitet jf. teoriafsnittet.

I interviewet er det især tydeligt, at Thomsen bruger sin dialekt til at konstruere sin identitet. Desuden er det at synge på sønderjysk dialekt for hende et virkemiddel udsprunget af et identitetsrelateret valg, og at der ligger overvejelser bag det tilhørende kodeskift, som ligeledes kan kobles på begrebet identitet. Thomsen forklarer om sit eget syn på dialekt, at hun bl.a. ikke blot ser dialekten som et værktøj, og at hun ikke benytter den alene af den grund, at hun kan. Hun fortæller, at i første omgang handlede det at synge på sønderjysk blot om, at det indholdsmæssige var i fokus. Efterhånden har hun dog indset, at dialekt kan mere end det: "det er mit første sprog, det er det jeg tænker fra jeg står op til jeg går i seng, det er det første jeg har talt nogensinde, det sidste jeg vil tale, tror jeg" (5, 19-20) og "jeg kan jo ikke fake mig til dialekten. Enten så kan jeg den, eller så kan jeg ikke" (5, 155-156). Fordi dialekten er svær at tilegne sig fuldkomment, hvis man ikke oprindeligt er fra dialektens knudepunkt, så bliver brugen af den et symbol på ophav og tilhørsforhold.

Giddens siger, at i takt med udviklingen i det senmoderne samfund, er selvidentiteten blevet et projekt. Thomsens EP "Omve'n hjemve" kan ses som en stor del af hendes identitetsprojekt – den er identitetsskabende i kraft af, at den er skrevet på sønderjysk, som hun selv kalder "mit sprog" (5, 21). I udarbejdelsen af denne gør Thomsen det til en del af hendes identitet, at hun kommer fra Sønderjylland og benytter det sønderjyske sprog. Thomsen fortæller endvidere, ift. projektet om at synge på dialekt, at det er en: "medreaktion" (5, 49) mod de uddøende dialekter (Nielsen 2015). Det er det blevet i takt med, at hun har opdaget, at hendes musik betyder noget for andre, og at andre mennesker kan identificere sig med hendes sange; både med indholdet, men i høj grad også qua dialekten. Hun fortæller om sine sønderjyske rødder: "hele min sønderjyske familie snakker sønderjysk" (5, 83-84). Hun nævner ydermere, at hun og søsteren boede sammen i Nordjylland i hele 12 år, men at: "Vi taler kun sønderjysk sammen. Man kan ikke høre, at vi er flyttet herop" (5, 87-88). Dette kan relateres til Tøgebys internaliseringsbegreb; da hele hendes familie taler sønderjysk, er hun også blevet påvirket af dialekten og har taget den til sig i sådan en grad, at hun selv kan benytte det. Det er dog også et udtryk for eksternalisering, da Thomsen selv vælger at udtrykke sig som

sønderjyde, mens hun befinder sig i Nordjylland. Denne tanke, hvor Thomsen selv er med til at konstruere sin identitet, stemmer således også overens med Giddens' syn på det senmoderne menneskes identitetsdannelse. Thomsen er både et produkt af dialekten, men vælger den samtidig også aktivt til, og hun bliver dermed medskabende i sin selvidentitet.

Thomsen forklarer, at den sønderjyske dialekt er en stor del af identiteten som sønderjyde, og at den dermed også er betydningsfuld for hendes identitet: ”hvis jeg har snakket sønderjysk hele mit liv, og jeg er flyttet til Nordjylland og kommet hjem, [og] så kan jeg lige pludselig ikke snakke sønderjysk. Jeg ville simpelthen bare blive landsforvist” (5, 97-99). ”når en landsdel både har været dansk og så har været tysk, og så er blevet dansk igen, og man har hverken fået lov til rigtig at være dansk eller rigtig at være tysk, så (...) hvis ingen vil lege med dem, så leger de med sig selv (...) så holder man seriøst på sit” (5, 93-97). Her beskriver hun, hvordan den sønderjyske historie er knyttet til hendes og andres identitet som sønderjyder. Jf. Tøgebys begreber om hhv. den sociale identitet og den biografiske identitet er der stor overensstemmelse mellem disse hos Thomsen. Den sociale identitet er foranderlig afhængigt af situationen, grundet de forskellige sociale normer og konventioner. Hun kan ikke snakke sønderjysk i alle situationer, da de fleste udenfor Sønderjylland ikke forstår sønderjysk, hvorfor hun er nødt til at skifte over til hendes form for rigsdansk. Den biografiske identitet gælder sproget og hendes tilhørsforhold, og beskriver, at hendes sønderjyske dialekt ikke ændrer sig i takt med mobiliteten, selvom Thomsen ændrer og tilpasser sin sociale identitet til de normer, der eksisterer i de situationer, hun er sig i. Dog kan der alligevel argumenteres for, at hun danner det diskursive selv, som bliver en del af den sociale identitet, i og med hun netop iscenesætter sig selv som sønderjyde i Nordjylland, hvor hun holder fast i den sønderjyske dialekt.

Thomsen fortæller om dialekten, der konstruerer hendes identitet, og om det bevidste valg ifm. brugen af kodeskift: ”Altså alle der snakker sønderjysk i Sønderjylland på min alder, vi er tosprogede, forstået på den måde, at vi snakker sønderjysk hjemme, og nogle gange i skolen, og så rigsdansk ude” (5, 31-33). Hun er vokset op med sønderjysk, og ”snakkede sønderjysk hjemme” (5, 41) og ”rigsdansk var først noget jeg egentlig lærte da jeg kom i skole” (5, 42). Hun siger endvidere: “Og jeg har det sådan, at så snart jeg kommer til Kolding og kører syd på, så er jeg slået over” (5, 33-34). Disse kodeskift stemmer overens med Giddens pointe om identitetens foranderlighed, og for Thomsen kommer det til udtryk ved, at hun i visse situationer benytter dialekten til at konstruere sin identitet på en bestemt måde, mens hun skaber

sin identitet gennem regionalsprog i andre situationer. Dette stemmer også overens med Tøgebys identitetsbegreber, da hun både er et produkt af det sønderjyske fra hjemstavn, men også selv aktivt vælger dialekten til. Ift. til måden hun synger på og brugen af dialekt, siger hun, at hun får kommentarer som: ”hvis man skal gøre det, så skal man gøre det rigtigt” (5, 142-143) om udtalen af ”København” (se analyse afsnit 6). I den forbindelse bliver det vigtigt for Thomsen at vise, at hun behersker både dialekt og rigsmål. Hun synger på sønderjysk og skaber på den måde en identitet som sønderjyde. At sangens titel indeholder ”København” fra rigsmål og ikke ”Køffenhavn” fra sønderjysk, er først og fremmest et kunstnerisk valg for Thomsen, men samtidig vil hun også vise, at hun kan andet end at synge med dialekt – og ved begge disse valg rækker hun ud til et bredere publikum (5, 139-143).

Gennem hele interviewet gør hun det klart, at dialekten har stor betydning for hende, og at hun ikke vil fralægge sig den. Dialekten er en del af – ikke blot den sociale identitet – men også den biografiske identitet jf. Tøgeby, hvor dialekten er stabil og kun ændrer sig langsomt over tid. Dette kommer klart til udtryk ifm. den periode af hendes liv, hvor hun har boet udenfor Sønderjylland. Hun har boet 23 forskellige steder, men det er stadig den oprindelige, sønderjyske dialekt, hun holder fast i og benytter i de situationer, hvor hun bruger dialekt, og hun er i stor grad præget af internalisering. I analyseafsnit 6.2 bliver det tydeligt, at hendes rigsmålsudtale har træk fra både sønderjysk og nordjysk, men hendes sønderjyske dialekt er fuldkommen, og det er også denne dialekt, hun er knyttet til. Hun knytter gennem hele interviewet generelle kommentarer til dialekten, og hun siger: ”min mormor er for eksempel blevet mobbet i skolen med at tale sønderjysk (...) nu behøver det ikke at være sådan længere, nu er det næsten omvendt. Hvis du ikke kan, så er det næsten pinligt” (5, 165-167). Citatet bliver et udtryk for Thomsens subjektive holdning, *hun* mener, at der er en positiv udvikling at spore ift. dialekter.

9 Diskussion

I dette afsnit vil vi besvare de sidste dele af vores problemformulering vedr. de sprogholdninger, der forbindes med Thomsens musik, samt den identitetsmæssige betydning, hendes brug af dialekt har for hende selv for og dem, der har lyttet til hendes musik. Det vil vi gøre gennem en diskussion i 4 dele, hvor vi løbende vil inddrage forskellige teoretiske perspektiver, som er blevet præsenteret tidligere i projektet, samt resultater og pointer fra vores

analyser. Første del vil handle om den sønderjyske dialekt og de bevidste og ubevidste sprogholdninger, der er knyttet til sønderjysk, og hvorvidt resultaterne fra vores spørgeskema stemmer overens med de sprogholdninger, vi har redegjort for i afsnit 3. Anden del vil beskæftige sig med den identitetsmæssige effekt, brugen af dialekt og sproget generelt har for Thomsen selv, og tredje del om effekten for hendes lyttere. Slutteligt følger en diskussion af dialekters status i Danmark i dag mhp. at undersøge, om denne er i udvikling, og om Thomsens succes kan kædes sammen med en generel samfundsmæssig holdning til dialekten.

9.1 Sønderjysk dialekt og holdningerne hertil

Den fonetiske analyse af Thomsens sang ”Åltins koldt i København” afslører som ventet en række tydelige sønderjyske dialekttræk jf. afsnit 6.1. Som nævnt er Sønderjylland enestående, bl.a. fordi landsdelen i en lang årrække tilhørte Tyskland og derfor ikke blev påvirket af det danske sprog eller den danske kultur i denne periode. Af samme årsag føler mange sønderjyder en særlig tilknytning til dialekten, da den har været med til at udtrykke et tilhørsforhold til Sønderjylland i tiden under det tyske styre. Dette ses stadig i anvendelsen af sønderjysk dialekt i dag, idet sønderjysk er mere udbredt blandt unge end f.eks. nordjysk og bornholmsk (Funch 2018), ligesom det understøttes af resultaterne fra vores spørgeskema, hvor sønderjyderne er mere stolte af at tale med dialekt end respondenterne fra de andre landsdele (tabel 18). Det forklarer Malene Monka med, at sønderjysk også er udbredt uden for hjemmet i modsætning til andre danske dialekter, ligesom hun netop nævner den tyske historie som en del af den sønderjyske identitet, som har betydning for brugen af dialekt (ibid.). Dette nævner Thomsen også i vores interview med hende (5, 93-98). Afsnit 2.2.1 understøtter også, at sønderjysk har en særlig position blandt de danske dialekter. Her sammenlignes Sønderjylland med Norge, som jf. afsnit 2.2 er et dialektisk paradis, hvor der tales med dialekt i alle samfundslag og sociale sammenhænge. Selvom unge sønderjyder behersker kodeskift og vælger at tale med rigsmål i bestemte situationer, fylder sønderjysk mere i deres dagligdag end f.eks. nordjysk eller bornholmsk gør i disse respektive landsdele (ibid.) Det fremgår dog af vores spørgeskema, at kun 49% af respondenterne i aldersgruppen 15-32 år svarer, at de taler dialekt til mere end “6” på en skala fra 1-10 (tabel 17).

I resultaterne fra vores spørgeskema fremgår det ligeledes, at dialekten og sproget generelt er en stor del af et menneskes identitet jf. afsnit 4, og at sønderjyder især er stolte af deres dialekt. Alene det, at 53% af respondenterne er sønderjyder (tabel 5), er interessant. Formentlig skyldes overvægten af sønderjyske besvarelser bl.a., at vi delte vores spørgeskema i en Facebook-gruppe for sønderjyder, men det kunne også pege på en særlig generel tendens;

at sønderjyder generelt er mere sprog- eller dialektinteresserede end den øvrige danske befolkning. Dette er igen med til at understrege det tilhørsforhold, sønderjyder har til dialekten. Det, at der findes en Facebook-gruppe alene med det formål at snakke om og udbrede kendskabet til Sønderjylland, understreger også den stolthed og lokalpatriotisme, som er ganske særlig for Sønderjylland. Thomsens store succes med at synge med dialekt hænger således sandsynligvis sammen med, at det netop er sønderjysk, hun synger på. Selvom sønderjyder også behersker rigsmål, er der en anden normalitet forbundet med at tale sønderjysk, som ikke på samme måde er knyttet til f.eks. nordjysk eller bornholmsk (ibid.). Det skal dog pointeres, at der er skrevet hits på andre dialekter også, men i disse benyttes i højere grad humor og der spilles på de sprogholdninger, der er knyttet til dialekterne, hvor Thomsens udtryk er mere seriøst.

Sprogholdningsundersøgelser (f.eks. Nielsen & Pedersen, 1991 og Maegaard, 2002) viser, at også sønderjysk opfattes på en bestemt måde. For Thomsen kan valget om at synge med dialekt være et problem for hendes succes, da mange jf. afsnit 3 har negative holdninger til den sønderjyske dialekt, hvilket måske afholder nogle fra at høre hendes musik. I vores spørgeskema er der dog generelt en overvægt af respondenter, der beskriver Thomsen og hendes sang positivt (tabel 6 & 7), og 55% svarer, at hendes dialekt giver dem mere lyst til at høre musikken (tabel 15). Sågar får nogle respondenter, som ifølge deres besvarelser ellers ikke kan lide sangen, mere lyst til at høre den pga. dialekten, hvilket viser, at den for mange ikke er et problem. Det kan skyldes, at dette spørgsmål refererer til respondenternes bevidste sprogholdning, hvor de jf. afsnit 3 er mindre tilbøjelige til at afsløre, at de har en negativ holdning til dialekten. Desuden viser sprogholdningsundersøgelserne i samme afsnit, at rigsmål er den mest velansete udtalevariation, mens dialekter nedvurderes. Dialekttalende bliver beskrevet med adjektiver som gammeldags, dumme og lavt uddannede, mens rigsmålstalende betragtes som selvsikre, intelligente og ambitiøse. Dette kan ses i relation til teorien om stereotyper af Stangor og Schaller jf. afsnit 4, der beskriver, hvordan mennesker har en tendens til at kategorisere andre individer og tilskrive dem bestemte karaktertræk baseret på en holdning til en hel gruppe. Her tilskrives mennesker personlige egenskaber ud fra deres sprog alene, hvilket især er tydeligt i de ubevidste sprogholdningsundersøgelser.

I vores spørgeskema forsøgte vi at undersøge respondenternes ubevidste sprogholdninger ved at spørge, hvilke adjektiver respondenterne ville anvende til at beskrive Thomsen efter at have hørt hendes sang. Resultatet blev, at 90% af respondenterne tilskriver Thomsen en række overvejende positive karaktertræk (tabel 7). I de spørgsmål, hvor vi har forsøgt at undersøge respondenternes ubevidste sprogholdninger, afviger vores resultater fra de

sprogholdningsundersøgelser, vi har redegjort for i afsnit 3. De fleste respondenter beskriver sangen som “nostalgisk” og “sørgelig” (tabel 13), mens de beskriver Thomsen som “interessant” og “beundringsværdig” (tabel 14), hvilket i højere grad relaterer til sangens tema end til brugen af dialekt. Til gengæld kommer der flere negative sprogholdninger til syne i besvarelsen af spørgsmålet om, hvornår respondenterne benytter dialekt. Her beskriver nogle, hvordan de taler med dialekt i bestemte situationer: "mere eller mindre ubevidst taler også lidt mere aalborgensisk når jeg er blandt folk med lavere uddannelse end jeg selv". Andre uddyber, hvordan de bevidst normalt forsøger at tale rigsmål, men uforvarende kommer til at benytte deres dialekt i bestemte situationer. Disse besvarelser afslører nogle ubevidste sprogholdninger, der stemmer bedre overens med de tidligere beskrevne andre undersøgelser. I relation til teoriafsnit 3 kan det netop synes bemærkelsesværdigt, at respondenterne ellers i så høj grad tilskriver Thomsen positive karaktertræk, idet teorien foreskriver at dialekttalende personer i højere grad tilskrives negative karaktertræk sammenlignet med rigsmålstalende personer. Fordelingen af positive og negative besvarelser er jf. tabel 8 tilnærmelsesvis ens for respondenterne fra hhv. Sønderjylland og Nordjylland. Hovedstadsområdet er den landsdel, hvor den største procentmæssige andel beskriver sangeren ved brug af overvejende negative adjektiver: 14%, sammenlignet med blot 6% i både Nordjylland og Sønderjylland (tabel 9). Det kan tyde på, at personer fra hovedstaden er mere påvirkede af stereotypiske opfattelser af den sønderjyske dialekt, end personer fra Jylland, som måske møder flere personer med jyske dialekter og derfor ikke er præget af den samme mængde fordomme.

9.2 Dialektens identitetsmæssige betydning for Rikke Thomsen

Der er mange dialekttræk i “Åltins koldt i København”, der er klassiske for den østsønderjyske dialekt – dog optræder der er også eksempler på træk fra rigsmål og regionalsprog. Ifm. analysen af vores interview med Thomsen (jf. b. 5) blev vi opmærksomme på, at det nærmere var en tilfældighed, at Thomsen endte med at udgive en sønderjysk plade, end det var et bevidst valg (DR2 2019: 23:42-24:16). Hun beskriver dog i vores interview, at det føles mere “rigtigt” for hende at synge på sønderjysk, da det er hendes modersmål og det sprog, hun anvender, når hun snakker med sin familie og venner. Hun fortæller tillige, at når hun laver musik, så handler det for hende i høj grad om at skabe en følelse af nærhed og ærlighed. Hun er meget bevidst om, at sønderjysk er hendes “ægte” sprog, og at hun derfor ikke kan gemme sig bag det – forstået på den måde, at det, at hun kan den sønderjyske dialekt, afslører hendes ophav. En sang på sønderjysk lever således op til hendes ønske om at lave musik med nærhed – når hun ikke

gemmer sig bag sproget, minimerer hun samtidig distancen til sine lyttere. Netop brugen af dialekt understøtter de tematikker, der findes i hendes musik, især i “Åltins koldt i København”.

Samtidig fremhæver Thomsen offentligt sin identitet som sønderjyde, og hun fastslår åbenlyst sit tilhørsforhold til landsdelen med stor stolthed. Valget om at synge på sønderjysk opstod som et tilfælde hos Thomsen, hvilket kan ses som en del af den ubevidste identitetsdannelse. Ifølge Giddens er selvidentiteten et konstant projekt, som det senmoderne menneske skal skabe gennem hele livet jf. afsnit 4. Ift. denne teori kan det, at Thomsen netop holder fast i den sønderjyske dialekt, være et argument for det modsatte. Thomsens identitet som sønderjyde forandres ikke, og hun holder stædigt fast i sproget. Et andet aspekt er, at der alligevel sker en forandring og udvikling af hendes identitet, ift. at hun konstant konstituerer sin identitet som sønderjyde i nye situationer. Først var hun sønderjyde, der boede i Sønderjylland, så sønderjyde bosat i Nordjylland, der stadig talte sønderjysk med familien, og nu landskendt sangerinde, der ikke kun snakker sønderjysk i private sammenhænge, men også meget offentligt i sin musik. Selve dialekten er medskabende ift. hendes identitet på den måde, at den indikerer, at hun kommer fra Sønderjylland, mens valget om at benytte dialekten indikerer, at hun har en stærk tilknytning til sin hjemegn. Sproget fortæller i Thomsens tilfælde altså også om den del af identiteten, der handler om personlighed, og ikke kun om et geografisk udgangspunkt. Netop det, at hun gennem sproget udviser en stærk følelsesmæssig tilknytning til Sønderjylland, understøtter også sangens tematik, hvilket øger hendes troværdighed. På denne måde er identitetsdannelsen gennem sproget meget tydelig hos Thomsen, selvom det kun i en vis grad er defineret af bevidste, reflekterede valg.

Der er ingen tvivl om, at Thomsen er præget af internalisering. Hun er et produkt af sproget på den måde, at hendes sønderjyske dialekt stammer fra hendes opvækst i Sønderjylland. Denne har hun taget med sig gennem hele livet. Internaliseringen kommer især til udtryk gennem hendes mere rigsmålsnære udtale, som vi har analyseret fonetisk i afsnit 6.2. Det fremgår klart heraf, at Thomsens udtale i interviewet er præget af både sønderjysk og nordjysk regionalsprog, men samtidig af rigsmålsnære træk. Hendes sprog er en direkte repræsentation af det liv, hun har levet, ift. at de to forskellige landsdele hun har boet i, er tydelige i både dialekten og den rigsmålsnære udtale. Den generelle danske tendens, der beskriver, at rigsmålet dominerer, kommer også til udtryk hos hende. Hendes sprog er også præget af eksternalisering. Sproget er et produkt af hende på den måde, at hun anvender det og tilpasser det i forskellige situationer. Det kommer til udtryk i forskellen på hendes udtale i hhv. sangen og vores interview, men også gennem de kodeskift, der sker inde i sangen, hvor f.eks. “København” udtales mere rigsmålsnært, end den østsønderjyske dialekt ellers dikterer.

Eksternaliseringen kommer til udtryk gennem valget om at fastholde hendes sønderjyske dialekt gennem hele opvæksten, også tiden i Øster Brønderslev i Nordjylland.

9.3 Dialektens identitetsmæssige betydning for dem, der lytter til Rikke Thomsens musik

Ærlighed, nærhed og brugen af det private sprog i hendes musik er en stor del af grunden til, at Thomsen har fået succes (afsnit 7.2). I besvarelsen af vores spørgeskema fremgår det, at dem, der lytter til hendes musik, i høj grad kan identificere sig med tematikken i musikken, som understøttes af dialekten (tabel 13). Mange nyder at høre den sønderjyske dialekt blive brugt i musikken, mens enkelte mener, at den ikke hører til her. I dén sammenhæng udtrykker respondenterne fra Hovedstadsområdet sig mest negativt (afsnit 7.2), hvilket kan ses som udtryk for, at respondenterne enten ikke forstår sønderjysk og derfor kan synes, at der går noget mening tabt ved, at sangen er sunget herpå, eller at respondenterne forstår dialekten, men ikke synes om dialekt i sange, selvom de synes om det i almindelig tale. Her er der tale om en evt. ubevidst sprogholdning: at sønderjysk dialekt, der anses som bondsk og “kun for sjov”, ikke hører til som kunstnerisk virkemiddel i en sang. Disse konklusioner er draget med udgangspunkt i uddybende kommentarer som hhv. “når man ikke forstår teksten, er det sværere at relatere til sangen” og “Jeg elsker sønderjysk, men ikke i sange”.

Udover at dialekten er medskabende i Thomsens identitetsdannelse, kan den også virke identitetsdannende for hendes lyttere. Det kan skyldes, at de selv kommer fra Sønderjylland eller at dem, der lytter til musikken, deler de positive holdninger til deres hjemegn, som Thomsen også har. Dette understreges af resultaterne fra vores spørgeskema – de fleste af dem, der taler med dialekt, giver også udtryk for, at de er stolte af det (tabel 17), og desuden mener de, at deres identitet er tæt knyttet til deres dialekt (tabel 21). Benyttelsen af dialekten bliver identitetsdannende og fortæller både, hvor de geografisk kommer fra eller bor nu, men også om tilknytningen til deres hjemegn. De dialekttalende respondenter kan beskrives med samme begreber om identitetsdannelse som Thomsen, da de fleste behersker kodeskift og mest benytter dialekten i private sammenhænge. Nogle svarer, at de ikke er bevidste om, hvornår de skifter mellem dialekt og en mere rigsmålsnær udtale, mens flest svarer, at de er bevidste om det og tilpasser sproget til situationen (afsnit 7.2). Her er respondenternes evne til at benytte både dialekt og rigsmål et udtryk for internalisering, da de har lært begge sprog, mens eksternaliseringen bliver tydelig i netop det bevidste kodeskift. Eksternaliseringen kommer også til udtryk hos de respondenter, der har taget et bevidst valg om altid at snakke med dialekt for at bevare sønderjysk. Evnen til at skifte til rigsmål viser, at identiteten hos mange respondenter hænger sammen med ønsket om at udstråle kompetence, jf. afsnit 1.1, og dette er

både et tegn på eksternalisering og internalisering, da det kan skyldes et bevidst valg, men også være et resultat af den generelle udvikling i Danmark, hvor rigsmål er mest dominerende.

Flere af de respondenter, der ikke synes om sangen, svarer, at det ikke skyldes den sønderjyske dialekt. Det er sågar en del af dem, der forstår sangen bedst, som ikke bryder sig om den, så det har i disse tilfælde ikke noget med manglende forståelse at gøre. Nogle af dem, der er flyttet fra Sønderjylland og som oprindeligt har svaret, at de synes dårligt om sangen, har senere i spørgeskemaet svaret, at de alligevel godt kan lide sønderjysk dialekt, og at de benytter den, samt at de føler et tilhørsforhold til deres hjemegn (afsnit 7.2). Denne uoverensstemmelse kan tolkes som et udtryk for negative ubevidste sprogholdninger ifm. den sønderjyske dialekt, som respondenterne ikke vil indrømme i de bevidste undersøgelser. Vi kan heraf argumentere for, at det også er identitetsdannende at have en negativ holdning til sin hjemegnsdialekt. Dem, der ikke synes om sangen, er måske ikke stolte af hjemegnen, men er i stedet prægede af ønsket om at benytte rigsdansk og dermed være globale og udstråle intelligens og ambition, jf. afsnit 3.1. Det understøttes af, at de respondenter, der forstår dialekten men ikke kan lide sangen, også svarer, at de ikke selv føler en tilknytning til deres hjemegn, når de lytter til musikken. Det underbygges dog ikke af, at andelen af respondenter, der synes dårligt om sangen, er lige stor for de sønderjyder, der stadig bor i Sønderjylland og er flyttet til Hovedstadsområdet. Respondenterne bosat i Hovedstadsområdet tager i forbindelse med dette spørgsmål ikke mere afstand til dialekten end dem, der fortsat bor i Sønderjylland (tabel 8).

Vores spørgeskema inkluderede også et spørgsmål om, hvorvidt respondenterne skammer sig over deres dialekt eller ej, og heraf i hvilken grad (tabel 17). Dette kan også relateres til den identitetsfølelse, der er knyttet til dialekten for respondenterne, da det må tolkes, at de, som er stolte af dialekten, også aktivt betragter det som en del af deres identitet. Dem, som modsat skammer sig over dialekten, er sandsynligvis mere tilbøjelige til at fravælge eller skjule den og den del af deres identitet, som er knyttet hertil. Man kan altså udlede, at dem, der er stolte af deres dialekt, i højere grad benytter eksternalisering til at skabe sproget og deres identitet igennem den, mens dem, der skammer sig over den, er præget af internalisering, fordi de har lært dialekt, men gennem eksternaliseringen i stedet fravælger at bruge den. Det er især her, at de stereotype forestillinger, der er knyttet til dialekter, jf. afsnit 3, spiller ind. Det samme er tilfældet med flere besvarelser fra spørgeskemaet, der illustrerer, hvordan visse respondenter kun benytter dialekt i bestemte situationer, men ellers nedtoner den, f.eks. "Jeg bruger ofte dialekten til at få et grin. En dialekt bliver ofte forbundet med gamle mennesker, derfor er det en sjov måde for en 23-årig at udtrykke sig på". Dette kan således også tolkes som,

at de pågældende personer er præget af en generelt negativ holdning til dialekt, og at de ønsker at blive identificeret som rigsmålstalende (afsnit 7.2).

Vores spørgeskema viser også, at nogle sønderjyske respondenter ikke mener, at de kan relatere til "Åltins koldt i København", da Thomsens sønderjyske dialekt er anderledes end den sønderjyske dialekt, de selv hører og/eller benytter (afsnit 7.2). Dette kan også hænge sammen med, at disse respondenter i høj grad stadig er bosatte i Sønderjylland og derfor ikke på samme måde "savner" dialekten, som dem, der er flyttet væk. Der er flest ældre sønderjyder, der har en negativ holdning til sangen, hvilket kan skyldes, at de har en anden holdning til, hvordan korrekt sønderjysk skal lyde. De respondenter, der er flyttet væk, relaterer til dialekten uden at skelne mellem de forskellige typer af sønderjysk. Flere respondenter fra andre landsdele siger endda, at de bliver mindet om deres egen dialekt, selvom denne ikke er sønderjysk. På den måde kan man tolke, at det identitetsdannende i dialekten er stærkere, eller i hvert fald mere bevidst, hos dem, der er flyttet væk fra deres oprindelige hjemegn end hos dem, der bor der endnu. Det er vigtigere at understrege forholdet til hjemegnen hos dem, der er flyttet væk, end hos dem, der stadig bor der, som måske i højere grad omgiver sig med folk fra samme sted og ikke har behov for at understrege deres originale tilhørsforhold.

9.4 Dialekternes status

"Jeg har ikke en fornemmelse af, at sønderjysk er ved at uddø. Det er ikke en, vi går rundt med i Sønderjylland" (5, 51-52). Således lyder Thomsens oplevelse af tendensen ifm. den sønderjyske dialekt i dag. Opfattelsen stemmer overens med, at sønderjysk er dén danske dialekt, der i dag er bedst bevaret, jf. afsnit 2.2.1. Sprogforsker Malene Monka hævder dog, at selv den sønderjyske dialekt formentlig kun vil overleve en enkelt generation mere. Hun er således overbevist om, at sønderjysk enten allerede er ved at undergå eller snart kommer til at følge samme udvanding, som de øvrige danske dialekter allerede bærer præg af (Funch 2018). Dog findes der også forskere, der har den modsatte holdning; bl.a. siger sprogforskeren Michael Ejstrup i Deadline på DR2 fra 19.11.19, at dialekterne er ved at blive moderne igen. Thomsens succes med hendes sønderjyske sange kan ligeledes tolkes som et tegn på, at den danske befolkning overordnet er positivt stemt angående brugen af dialekt (DR2 2019). Ved at synge på dialekt bidrager Thomsen også til at udbrede eller i hvert fald bevare dialekterne i det danske sprog, især sønderjysk. Resultaterne fra vores spørgeskemaundersøgelse afslører en lignende tendens; hendes sang er et hit blandt 75% af de respondenter, der har svaret på vores undersøgelse (tabel 6). Ligeledes er der mange af respondenterne, der giver udtryk for, at sangen minder dem om deres hjemegn (tabel 23). På denne måde bidrager sangen til bevarelsen

af dialekten, fordi den minder respondenterne om deres dialekt og knytter dem tættere hertil. Thomsens brug af dialekt inspirerer måske endda respondenterne til selv at benytte dialekt og være stolte heraf. Ejstrup fremhæver, at både voksne og unge på Bornholm er begyndt til undervisning for at lære den bornholmske dialekt (DR2 2019), hvilket må ses som et udtryk for en generel interesse for dialekten i området. De populære plakater fra Dialægt med ord, der er karakteristiske for dialekten i et bestemt område, er tillige flyttet ind i stuerne hos rigtig mange danskere, hvilket også kan ses som et udtryk for en generel øget interesse for de danske dialekter (Mortensen 2019). Monka nævner aspektet, at for at en dialekt kan bevares, må den bruges (Funch 2018). Ifølge vores spørgeskema er det kun 35% af de unge og kun 28% af de 33-50-årige, der fuldt ud taler med dialekt, hvilket er et tegn på, at selvom mange er glade for dialekterne, bliver de måske alligevel ikke brugt (tabel 17).

Thomsens brug af den sønderjyske dialekt som virkemiddel skiller sig ud fra den generelle tendens, der tegner sig blandt dialekt-sangere på den danske musikscene. Bl.a. anvender musikere som Niels Hausgaard og Allan Olsen, jf. afsnit 5.1, begge i høj grad dialekten som et virkemiddel til at give deres respektive sange et humoristisk præg. Temaet i Thomsens musik er generelt mere alvorligt – især i “Åltins koldt i København”, hvilket kan være et udtryk for en ambition om at gøre op med de stereotype holdninger og forestillinger, der er knyttet til sønderjysk musik og dialekt. De dominerende stereotypiske forestillinger om dialekttalende personer er, at disse er mindre intelligente end rigsmålstalende, og derfor kan det måske være svært at blive taget seriøst som dialekttalende. Det er forestillinger som disse, som Thomsen bidrager til at afhjælpe gennem sin musik. Af afsnit 7.1.2 fremgår det, at det lykkedes Thomsen at skabe et mere seriøst udtryk i hendes sang. 22% af respondenterne synes, at teksten er god, 16% synes, den er sørgelig og 13% svarer, at de generelt synes godt om genren. Kun 9% synes, at sangen er sjov og kun 0,5% synes, den er useriøs, og deraf kan det konkluderes, at Thomsen er lykkedes med at skabe et modsvar til de dialekt-sange, som hovedsageligt er humoristiske. Hvorvidt dette kan ses som et udtryk for en udvikling i synet på dialekt generelt, er dog svært endeligt at afgøre.

Af besvarelserne af vores spørgeskema fremgår det, at langt de fleste respondenter synes godt om Thomsen (tabel 7). Resultaterne er relativt ens på tværs af alle aldersgrupper, men der ses en tendens til, at både de yngre og helt ældre respondenter bedre kan lide sangen end dem, som er mellem 51-74 år. Det ses desuden af resultaterne fra vores spørgeskema, at især de unge sønderjyder under 32 år og de ældre over 51 år er stolte af deres dialekt (tabel 17). Det kan hænge sammen med Ejstrups påstand om, at de unge i højere grad er positive overfor dialekter og ønsker at benytte dem. I vores undersøgelse er det dog stadig den ældre

generation, som er mest positive overfor brugen af dialekter, så det er ikke entydigt en bekræftelse af Ejstrups påstand. Resultaterne viser desuden, at flere har en negativ holdning til dialekter, når deres ubevidste holdninger undersøges, end når de bevidst skal tilkendegive deres mening.

Selvom det ikke fra starten var et bevidst valg, Thomsen foretog mhp. at bevare den sønderjyske dialekt, der ledte til udgivelsen af hendes EP på modersmålet, men nærmere blot et ønske om at komme tættere på sig selv, er der måske alligevel en tendens i tiden, der peger på, at mennesker i det senmoderne samfund går imod mange års urbanisering og globalisering. I stedet forsøger mennesker at vende blikket indad og skabe vores egne identiteter gennem sproget, både ved at bruge det aktivt og ved at lytte til musik, der både sprogligt og tematisk behandler emnet. Ift. det senmoderne samfunds øgede refleksivitet kan denne tendens ses som et udtryk for, at mennesker ønsker at finde et fast holdepunkt og definere sig selv gennem deres tilhørsforhold til et sted, hvilket tydeliggøres gennem sproget.

9.5 Anvendelsen af spørgeskemaet (kritisk perspektiv)

I relation til teoriafsnittet om sprogholdninger og stereotyper (afsnit 3) kan det som nævnt synes bemærkelsesværdigt, at respondenterne i så høj grad tilskriver Thomsen positive karaktertræk, idet teorien foreskriver, at dialekttalende personer i højere grad tilskrives negative karaktertræk sammenlignet med rigsmålstalende personer. Vi må i den forbindelse tage forbehold for, at vi i spørgeskemaet forsøger at undersøge de ubevidste sprogholdninger ifm. en sang, hvor teorien er baseret på ubevidste sprogholdningsundersøgelser ifm. tale. Melodien og det udtryk, Thomsens dialekt og udtale får, når ordene synges, kan alene være med til at ændre respondenternes holdning til hende, ligesom sangens samlede udtryk kan have påvirket respondenternes holdning til Thomsen og sangen.

Jf. afsnit 3 er respondenterne oftere mere positivt stillede overfor dialekt, når de udtrykker deres bevidste sprogholdninger. Besvarelsene på vores spørgeskema tyder således på, at vores agenda med spørgsmålene, der skulle undersøge respondenternes ubevidste sprogholdninger, har været mere gennemskuelig end tiltænkt, og at respondenterne derfor nærmere har tilkendegivet deres bevidste sprogholdninger frem for de ubevidste. Den tidligere nævnte fejlkilde som beskrevet i afsnit 5.4.2 ifm. distributionen af spørgeskemaet, hvor en redaktør i Modersmål-Selskabet afslører vores intention med spørgeskemaet, har sandsynligvis spillet en væsentlig rolle ift. disse resultater – i hvert fald for respondenterne, der har tilgået spørgeskemaet via hans opslag. Idet disse respondenter var bekendte med, at vi var

interesserede i deres sprogholdninger, giver de i deres svar sandsynligvis jf. teorien udtryk for en større begejstring for dialekt, end hvis vi var lykkedes med at skjule vores agenda.

Desuden er medlemmerne i Facebook-gruppen "Synnejysk Forening – åfen Facebook gruppe" mere end almindeligt interesserede i sprog, idet de netop er medlemmer af en organisation, som har til formål at bevare og udvikle sprog jf. bilag 6. De er derfor formentlig mere begejstrede for dialekt generelt end den gennemsnitlige dansker, hvilket gør undersøgelsen mindre repræsentativ. Retroperspektivt har enkelte af vores svarmuligheder til spørgsmålene, der var intenderet til at undersøge de ubevidste sprogholdninger, desuden vist sig ikke at være optimale til dette formål og tillige ifm. en evt. sammenligning med resultaterne jf. sprogholdningsundersøgelserne i afsnit 3. F.eks. har vi ikke opstillet et adjektiv, der minder om "mindre intelligent" eller "dårligt uddannet" jf. afsnit 3. Vi er opmærksomme på, at det samlede indtryk ville se anderledes ud, hvis vi kiggede på svarene i sammenhæng med de andre valgmuligheder, men vi benytter dem individuelt for at kunne diskutere, hvorvidt der er overensstemmelse mellem vores svarmuligheder og de adjektiver, der er knyttet til ubevidste sprogholdninger i vores teori. Udeladelsen af visse adjektiver var dog et bevidst valg, da mange af disse var ladede, og vi ikke ønskede at påvirke respondenternes holdning i en bestemt retning. Dog er vi i arbejdet med analysen blevet opmærksomme på, at respondenterne også udtrykker både bevidste og ubevidste sprogholdninger ifm. de spørgsmål, vi ikke oprindeligt havde udformet mhp. disse svar. I flere af respondenternes uddybelser optræder der en hel del adjektiver, som stemmer overens med teorien. Det er gennem vores spørgeskema lykkedes at finde gyldige både bevidste og ubevidste sprogholdninger til trods for ovennævnte fejlkilder.

10 Konklusion

I dette projekt har vi gennem analyse af Rikke Thomsens sønderjyske dialekt, herunder hvordan hendes sprog er forbundet med hendes identitet, samt gennem vores eget spørgeskema, undersøgt, hvilken effekt brugen af dialekt har for hende selv og dem, der har lyttet til hendes musik. Det viser sig, at der på trods af flere års tilbagegang for de danske dialekter er tegn på, at denne udvikling er ved at vende, hvilket Thomsens succes også kan understøtte.

Mht. problemformuleringens første spørgsmål kan vi konkludere, at Thomsen synger på sønderjysk i "Åltins Koldt i København", men foretager visse stilistiske valg, som afviger fra den rent østsønderjyske dialekt og inkluderer træk fra det regionalsproglige sønderjyske og endda rigsmålsnære. Endvidere kan vi konkludere, at vi i Thomsens mere rigsmålsnære udtale ser, at hun overvejende taler rigsmål men med jyske træk. Det er tydeligt, at hendes sprog er

blevet påvirket af de forskellige egne, hvor hun har boet. For at besvare problemformuleringens andet spørgsmål har vi udarbejdet et spørgeskema og analyseret svarene herfra, som vi derefter har sammenholdt med teori fra afsnit 3. Vi kan ud fra den kvantitative analyse af spørgeskemaet konkludere, at langt de fleste respondenter synes godt om både sangen og Thomsen, og at der ikke kommer så mange negative ubevidste sprogholdninger til syne her som forventet jf. teoriafsnit 3. Den kvalitative analyse af spørgeskemaet viser, at flere respondenter udtrykker negative sprogholdninger, når de besvarer spørgsmålet om, hvornår de benytter dialekt. Her afslører de, at de tilpasser dialekten til bestemte situationer og ud fra stereotypiske forestillinger om dem, de taler med. De fleste positive holdninger til sangen er i højere grad knyttet til sangens tema og stemning end til de ubevidste sprogholdninger. I arbejdet med resultaterne fra spørgeskemaet blev det tydeligt, at de sprogholdninger, som spørgeskemaet afslørede, ofte kom til udtryk i andre spørgsmål, end vi havde intenderet. Vi kan dog alligevel konkludere, at der, på trods af de generelt positive holdninger til Thomsens sang og person, også afsløres negative sprogholdninger til dialekt.

For at besvare sidste del af problemformuleringen har vi sammenholdt Giddens' og Tøgebys identitetsbegreber med udvalgte resultater fra vores eget spørgeskema. Herudfra kan vi konkludere, at størstedelen af respondenterne, der taler med dialekt, er stolte af deres dialekt og forbinder denne med deres identitet. Respondenterne benytter eksternalisering til at konstruere deres identitet som dialekttalende eller rigsmålstalende. Ydermere har vi lavet en kvalitativ analyse af indholdet i vores interview med Thomsen, som vi også har sammenholdt med teorien. Denne viser, at Thomsens sprogbrug er præget af både internaliseringen og eksternaliseringen, da hendes sprog både bærer præg af, at hun er vokset op i Sønderjylland, men også at hun bevidst fastslår, at hun er sønderjyde, hvilket især har været tydeligt i tiden efter, at hun flyttede fra Sønderjylland.

Vi har til sidst i projektet inddraget teoretiske perspektiver om dialekternes udvikling og diskuteret, hvordan Thomsens dialekt som værktøj kan ses i relation til dialekternes fremtid. Thomsens succes kan ses som en del af en større udvikling, hvor interessen for dialekter vokser. Dette understøttes af besvarelserne af vores spørgeskema, der dog også afslører, at det stadig langt fra er alle, der benytter dialekt. For at dialekterne kan blive bevaret, kræver det en samfundsmæssig kulturændring, hvor der er fokus på fortsat at anvende dem, og dette bidrager Rikke Thomsen til gennem sin musik.

Litteraturliste

Braunmüller, Kurt (2014): "Nyt lys over de vest- og sønderjyske dialekter" i *Ideologi, identitet, intervention – Nordisk Dialektologi 10*, s. 147-159

Brink, Lars & Lund, Jørn (2018): "Udtale: Yngre nydansk" i Hjort, Ebba (red.): *Dansk Sproghistorie bind 2 - Ord for ord for ord*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Aarhus Universitetsforlag, Aarhus

Brinkmann, Svend & Kvale, Steinar (2015): *Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*, 3. udgave. Hans Reitzels Forlag, København.

Christoffersen, Lise Bækgaard (2019): "28-årig udgiver album på sønderjysk: - Det er som at være nøgen" på *TVSyd*, 2/4 2019. Netadgang:

<https://www.tvsyd.dk/artikel/udgiver-album-paa-soenderjysk-det-er-som-vaere-noegen> (set 19.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å.) Dialekter: Hvor mange danske dialekter? Netadgang: https://dialekt.ku.dk/dialekter/hvor_mange_danske_dialekter/ (set 18.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å.) Dialekter: Sprog, standard og dialekt. Netadgang: https://dialekt.ku.dk/dialekter/sprog_standard_og_dialekt/ (set 18.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å.) Dialekttræk. Netadgang: <https://dialekt.ku.dk/dialekter/dialekttraek/> (set 18.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å.) Dialektkort Nordjylland. Netadgang: <https://dialekt.ku.dk/dialektkort/#Nordjylland> (set 18.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å.) Sprogholdninger. Netadgang: <https://dialekt.ku.dk/sprogholdninger/> (set 19.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å.) Sproghistorie. Netadgang: <https://dialekt.ku.dk/sproghistorie/> (set 20.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å) Dialektkort Sønderjylland. Netadgang:
<https://dialekt.ku.dk/dialektkort/#Soenderjylland> (set 18.11.19)

Dialekt.ku.dk (u, å) Dialektkort Varnæs. Netadgang:
<https://dialekt.ku.dk/dialektkort/#Varnaes> (set 18.11.19)

DR2 (2019): "Deadline 19.11. 19" på DR2.dk. Netadgang:
https://www.dr.dk/drtv/se/deadline_-er-dialekter-ved-at-blive-moderne_150867 (set 25.11.19)

Funch, Anne (2018): "Dialekter: Her er forskellen på unge fra Sønderjylland, Nordjylland og Bornholm" i *Berlingske*, (set 19.06.18)

Giddens, Anthony (1996): *Modernitet og selvidentitet*, Hans Reitzels Forlag, København

Heger, Steffen (2008): *Sprog og lyd – elementær dansk fonetik*, Akademisk Forlag, Lindhardt og Ringhof, Egmont, København

Jensen, Torben Juel, Kristiansen, Tore & Maegaard, Marie (2015): "Sprogforandring og sprogholdninger" i Frans Gregersen & Tore Kristiansen (red.): *Hvad ved vi nu – om danske talesprog?*, Sprogforandringscenteret, København

Johnson R. Burke & Christensen Larry (2014): "How to Construct a Questionnaire" i R. Burke Johnson & Larry Christensen (red.): *Educational Research. Quantitative, Qualitative, and Mixed Approach*, SAGE Publications, Los Angeles

Kristiansen, Tore (1993): "Sydsjællandske holdninger til jysk og jyske holdninger i det sydsjællandske" i Karen Margrethe Pedersen & Inge Lise Pedersen (red.): *Jyske Studier*, C.A Reitzels Forlag, København

Labov, William (1972): *Sociolinguistic patterns*. University of Pennsylvania press, Philadelphia.

Lund, Jørn, Køppe, Simo, Feldbæk, Ole & Østergaard, Uffe (2016): "Identitet" i *Den Store Danske*, Gyldendal. Netadgang:

http://denstordanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Filosofi/Menneskets_grundvilkår/identitet (set 25.11.19)

Madsen, Lian Malai (2018): "Sprog og identitet" i *Medie- og kommunikationsleksikon* af Agger, Gunhild, Kristensen, Nete Nørgaard, Jauert, Per & Schrøder, Kim (red.). Netadgang: <https://medieogkommunikationsleksikon.dk/sprog-og-identitet/> (set 25.11.19)

Maegaard Marie (2002): "Sønderjysk i dag – holdninger og forestillinger" i Michael Blædel (red.) *Dialekter – sidste udkald?*, C.A. Reitzels Forlag, Odense

Modersmål-selskabet (2019): "Overrækkelse af Modersmåls-Prisen 2019 til Rikke Mølbæk Thomsen" på Modersmaalsselskabet.dk, u.d. Netadgang: <https://www.modersmaalselskabet.dk/prisoverraekelse-2019/> (set 15.11.19)

Monka, Malene (2014): *Sproget afhænger af stedet - om sprogforandring i virkelig tid i Jylland*, Maal og Minne 2, Københavns Universitet

Mortensen, Cecilie Als (2019): "To unge fyre har succes med personlige plakater - nu vil de til udlandet" i *Finans* (13.01.19). Netadgang: <https://finans.dk/erhverv/ECE11116412/to-unge-fyre-har-succes-med-personlige-plakater-nu-vil-de-til-udlandet/?ctxref=ext> (set 05.12.19)

Niels Hausgaard (2011): *Da jeg var i lære* på Youtube.com, tilføjet af andreashaha 07.12.11. Netadgang: <https://www.youtube.com/watch?v=BpPBbKmAbyw> (set d. 25.11.19)

Nielsen, Bent Jul & Pedersen, Karen Margrethe (1991): *Danske Talesprog - Dialekter. Regionalsprog. Sociolekter*. Gyldendal, København.

Nielsen, Silas Bay (2015): "Danske dialekter forsvinder hurtigere end nogensinde" på dr.dk/nyheder. 24/12 2015. Netadgang: <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/danske-dialekter-forsvinder-hurtigere-end-nogensinde> (set 24.11.19)

Ordnet (u.å.): "Identitet" på *Den Danske Ordbog*. Netadgang:

<https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=identitet&tab=for> (set 28.11.19)

P3 (2019): "Torsdag 29. august" på *Go' Morgen P3*, 29.08.19. Netadgang: <https://www.dr.dk/radio/p3/gomorgenp3/go-morgen-p3-2019-08-29> (set 25.11.19)

Quist, Pia (2008): "Sociolinguistic approaches to multiethnolect: Language variety and stylistic practice" i *International Journal of Bilingualism* vol 1 & 2, Københavns Universitet

Røyneland, Unn 2009: "Dialects in Norway: Catching up with the rest of Europe?" i *Int'l. J. Soc. Lang.* 196/197 (2009), side 7-30

Sproget.dk (2019): "Hvad er dialekt" på *sproget.dk*, u.d. Netadgang: <https://sproget.dk/temaer/dialekter/hvad-er-en-dialekt> (set 22.11.19)

Stangor, Charles & Schaller, Mark (1996): "Stereotypes as Individual and Collective Representations" i C. Neil Macrae, Charles Stangor & Miles Hewstone (red.) *Stereotypes and Stereotyping*, The Guilford Press, New York

Togeby, Ole (2015): "Sprog og identitet" i *Skandinaviske Sprogstudier*, Bind 6, Nr. 3, 2015, s. 26-61

TV2 (2019): "Go' Morgen Danmark 8/4 2019" på *underholdning.tv2.dk*, 8/4 2019. Netadgang: <https://underholdning.tv2.dk/video/Umlra2VzeW5nZXIwODA0> (set 25.11.19)

Seerup, Amalie Rud (2019): "28-årig synger kun på sønderjysk: - Jeg er stolt at min hjemstav" på *TV2 Nyheder*, 19.08.19. Netadgang: <https://nyheder.tv2.dk/video/SDNRTkh6SWloZEplMEFVTTZRblNxSDJsdfIb0JfSXA> (set 04.12.19)

Slots- og kulturstyrelsen (2017): "Burg af sociale medier i 2017" på *Mediernes Udvikling i Danmark*, u. d. Netadgang: <https://mediernesudvikling.slks.dk/2017/kort-nyt/brug-af-sociale-medier-i-2017/> (set 22.11.19)

Bilag 1: Deling af spørgeskema i Modersmål-Selskabet

Modersmål-Selskabet
13 min. · 🌐

De unge er begyndt at interessere sig for dialekter. Hjælp fire studerende med at kortlægge danskernes forhold til og forståelse af dialekterne ved at besvare deres spørgeskema om vores prismodtager [Rikke Thomsen!](#)

Rikke Thomsen
* Required

Valgmulighed 1

Alder *
Your answer

DOCS.GOOGLE.COM
Rikke Thomsen

👍 1

👍 Synes godt om 💬 Kommenter ➦ Del

 Din kommentar ... 😊 📷 GIF 🗨️

Bilag 2: Fonetisk transskription af “Åltins koldt i københavn”

1	<p>[æ va kâ·n lix stân a æ tâ·x de' li· ân'ɔ frysepân'dæð jade tænd æ å nɔg nå ge æ he· æ frös æ æ kâ·l</p>	25	<p>de· å·ltins kâ·ld i· købmhawn æ ve æ va·t̪ te sɔnabâ· æ lan æ tɔws dæn blew let leŋe dæn he· gan å æ ku sawd ha gre· ma sæl a da·w mænde vill et ha ændrɔ nâ·w</p>
5	<p>minŋ dâw iæ by diae tâ·l ja minŋ dâw iæ by diae tâ·l købmhawn æ åltins tændå da då ha åldâw væ·t li·gla mæ mæ mæn i æ liw må man u· i å·l slaws væ·ɹ</p>	30	<p>nâ·t̪ de vill et ha ændrɔ nâ·w fɔde å·ltins kâ·ld i· købmhawn ɔm de sɔmɔ ælæ ve·ndæ nat ælæ dâw va æ da å gø·ɹ ja va æ da å lâw de· å·ltins kâ·ld i· købmhawn</p>
10	<p>æ ve·et ɔm æ ha tɔ̪ mæ tede· nâ·t̪ æ ve·et ɔm æ ha tɔ̪ mæ tede· fɔde å·ltins kâ·ld i· købmhawn ɔm de sɔmɔ ælæ ve·ndæ nat ælæ dâw va æ da å gø·ɹ ja va æ da å lâw</p>	35	<p>de æ å·ltins kâ·ld i· købmhawn ɔ e·nu ko·læ æ·t nɔ du et kænæ nâwn æ frös minŋ te·ɹ de gø·ɹ ånt i æ maw de æ å·ltins kâ·ld i</p>
15	<p>de· å·ltins kâ·ld i· købmhawn æ spo·ɹ ɔm va·t̪ di fɔsdâw et va æ sâ·t̪ fegŋ øl å nyhawn dæn va hælet ål fɔ go·t̪ fɔ ho·lo va·m</p>	40	<p>å·ltins kâ·ld de æ å·ltins kâ·ld i· købmhawn]</p>
20	<p>gig æ·n tu· å æ sdrɔ̪ so· rântâ·n fɔɔ ho·l ho·t̪ hɔ̪ de· å·ltins kâ·ld i· købmhawn ɔm de sɔmɔ ælæ ve·ndæ nat ælæ dâw va æ da å gø·ɹ ja va æ da å lâw</p>		

Bilag 3: Fonetisk transskription af interviewsekvens (09.49 og 11.46)

1	<p><i>[ja tro·að ja hæ·ð ma·læð masæl ɔbi·ed jö.η egɔs nu·ä.ı de træs plus ɔde· kâni 'sønə jylan ælb sɔçη de va de ja tro·ð ad ja hæ·ð 'gjo.ı'd mæ:ja 'tro:ı' adö· ad ja ka kân gæd ma te de</i></p>
5	<p><i>dæ· nå·ði tiðη da gö.ı at isdæðη 'fɔ· vial samη sga li·η hinann sɔ·de fais led fe·ðɔ· bæ:ı li·η ,sə'sæl' ɔ de· led fe·ðɔ· ɔ si· ö· ves i ble 'sbu.ı'd 'vɔ' i 'kɔmɔ 'frɑ' asə i gaməl da· hæ·ð ma ,mä'sge' ves man kɔm 'fɑ' 'no.ı i ,lan' sɔ·ð man sɔgd 'ɔl,bå.ı bæ: fɔ'di' 'de,wə 'næm't</i></p>
10	<p><i>nu 'a de sgu let 'sjɔ,wɔ ɔ si· øsdɔ'brönɔ,slew sɔ·ɔ vi nåəð ɔ 'sna:g ɔm li· plusli 'sɔ ja'trå:ı' de· lisɔ mā·əð fɔ'di' de· sbajlɔ 'edl, anəð i tiðη ɔ'sɔ sɔm i si·ɔ de· sgu led mä.ıgli ,adən 'ä·, dɔ,ty·w'ä'ıi ,blɔn'di·η</i></p>
15	<p><i>hun ka ta:l 'sɔ gɔd sönɔjysg asɔ· de 'trå:ı' ja,fatisg de· edl anə·ð 'ed,l anəð da gö.ı ad de bli.ı li· plusl sbænηə ɔ andrɔ da'ta'lɔ ,dia'lægd el ɔ snəgɔ ,dia'lægdɔ a di ka sɔη på enl anη måəð sdå me·ɔ ve de ɔ si· ö·</i></p>
20	<p><i>de· sgu ɔs η del a 'mi'n ,hi'sdorje sɔ· ad p'træ sys de· sj· ja 'tro:ı' de· mæ de· 'mä,sge me· ɔ mæ hu·mɔ 'blä'n fɔ dæm ö· mæn di 'to' de dyb ,sæ.ı jø'sd</i></p>
25	<p><i>asɔ ja fɔ·lt mā ab'solut taəð ,sær'jø'sd ɔ så ku vi gåd pjat mæ de 'ba'æfdɔ</i></p>

Bilag 4: Spørgeskema

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

I.

Alder *

Dit svar

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

2.

Køn *

Vælg ▼

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

3.

Hvor er du oprindeligt fra? *

- Nordjylland
- Midtjylland
- Sønderjylland
- Fyn
- Sjælland
- Hovedstadsområdet
- Bornholm
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

4.

Hvor bor du nu? *

- Nordjylland
- Midtjylland
- Sønderjylland
- Fyn
- Sjælland
- Hovedstadsområdet
- Bornholm
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

5.

Hvilken uddannelse har du senest afsluttet? (Hvis du er aktiv studerende, vælg da uddannelsen, du er på i øjeblikket)

- Grundskole
- 10. klasse
- Gymnasial uddannelse
- Erhvervsuddannelse
- Erhvervsakademisk uddannelse
- Bachelor- eller diplomuddannelse
- Master- eller kandidatuddannelse
- Ph.d. uddannelse
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

6.

Lyt til sangen "Åltins Koldt i København" af Rikke Thomsen

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

7.

Hvad synes du om sangen? Vælg gerne flere svar *

- Sørgelig
- Munter
- Aktuel
- Useriøs
- Nostalgisk
- Sjov
- Kedelig
- Relaterbar
- Jeg synes generelt om den musikgenre
- Jeg synes generelt ikke om den musikgenre
- Teksten er god
- Teksten er dårlig
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

8.

Forstår du, hvad Rikke Thomsen synger?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Slet ikke

Fuldstændig

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

9.

Hvad synes du om sangeren ud fra denne sang? Vælg gerne flere svar *

- Sjov
- Beundringsværdig
- Interessant
- Hun er nem at forså
- Hun synger godt
- Alvorlig
- Useriøs
- Kedelig
- Hun er svær at forstå
- Hun synger dårligt
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

10.

Har du hørt Rikke Thomsens musik før nu? *

- Jeg hører det ofte
- Jeg har hørt det enkelte gange
- Jeg har aldrig hørt det før
- Jeg har aldrig hørt hendes musik før, men jeg har hørt om hende
- Ved ikke

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

II.

Hvilken effekt synes du, det har, at Rikke Thomsen synger med dialekt? *

- Det giver mig mere lyst til at høre hendes musik
- Det giver mig mindre lyst til at høre hendes musik
- Det har ikke nogen effekt på, hvordan jeg opfatter musikken
- Andet: _____

Hvis det påvirker din lyst til at høre musikken, uddyb gerne grunden hertil

Dit svar _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

12.

Hvad synes du om dialekt fra Sønderjylland? *

- Jeg synes meget godt om det
- Jeg synes godt om det
- Jeg bryder mig om det i nogen grad
- Jeg bryder mig ikke om det
- Jeg synes hverken det lyder godt eller dårligt
- Jeg har ikke en holdning til det
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

13.

I hvilken grad taler du selv med dialekt? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Slet ikke Fuldstændig

Uddyb gerne dit svar til "I hvilken grad taler du selv med dialekt?" Evt. ift. hvilke situationer, hvor konsekvent m.m.

Dit svar

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

I4.

Hvis du ikke taler med dialekt, spring da spørgsmålet over

Hvordan har du det med at tale med dialekt?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Jeg skammer mig over
det

Jeg er stolt af det

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

15.

Forstår du generelt dialekt fra din hjemegn? *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Slet ikke	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Fuldstændig

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

16.

Føler du, at din dialekt er forbundet til din identitet? *

- Ja, i meget høj grad
- Ja, i høj grad
- Ja, i nogen grad
- Ja, i lav grad
- Nej, slet ikke
- Jeg føler ikke, at jeg snakker med nogen form for dialekt
- Andet: _____

TILBAGE

NÆSTE

Indsend aldrig adgangskoder via Google Analyse.

Rikke Thomsen

*Skal udfyldes

17.

Føler du en tilknytning til din hjemegn, når du lytter til Rikke Thomsens musik? Uddyb gerne *

Ja

Nej

Andet: _____

Tak for din besvarelse!

Bilag 5: Transskription af interview

1	<p>S: Ja vi skriver et projekt om dialekter i Danmark. Vi tænker egentlig, at hvis det er okay med dig, så vil vi ikke sige så meget mere om det, lige indtil vi stiller de her spørgsmål.</p> <p>N: Vi kan forklare det bagefter eventuelt.</p> <p>R: Ja det er en god ide.</p>
5	<p>N: Det er mere sådan af metodiske overvejelser, så er man nødt til at skjule lidt af hvad det er man sådan søger efter</p> <p>S: Også bare sådan at du svarer, ikke hvad du tror vi vil høre, men at du svarer</p> <p>R: Det er meget klogt.</p> <p>N: Ja. Det er så ikke rigtig et spørgsmål, det er mere sådan om du kan, jeg ved du har sagt lidt om</p>
10	<p>det, men vil fortælle lidt om dine overvejelser i forhold til det her med valget om at synge sange med dialekt?</p> <p>R: Ja det, men altså uha. Øhm først og fremmest så var det jo meget meget vigtigt for mig, at det ikke blev for dialektens skyld alene. Og det skal ikke forstås negativt, men det er simpelthen for nemt et kort at trække. Uha jeg kan tale en dialekt, derfor er det interessant. Nej, det er interessante,</p>
15	<p>det skulle være lige så meget indholdet. Altså at dialekten så er med til at farve og det er med til måske forhåbentlig at give en tyngde, det er med til at give noget andet end bare musikken. Øhm det var i hvert fald sådan først og fremmest min første overvejelse. Så er der jo også noget med hvis man skal synge på dialekt, så skal man også være meget meget bevidst om, at kunne dialekten fuldt ud. Så hvis jeg ikke vidste med mig selv, at det er mit første sprog, det er det jeg tænker fra jeg står</p>
20	<p>op til jeg går i seng, det er det første jeg har talt nogensinde, det sidste jeg vil tale, tror jeg, altså så ville jeg aldrig have gjort det. Så hvis det ikke var fordi, at jeg var fuldstændig sikker på, at det var mit sprog, så havde jeg aldrig gjort det. Så det er også noget med at være helt nede i sproget, igås. Så det er de to vigtigste.</p> <p>N: og lige i forlængelse af det, netop fordi vi vidste jo ikke helt hvordan du talte inden vi kom her i</p>
25	<p>dag vel</p> <p>R: Nej</p> <p>N: Taler du sønderjysk eller taler du rigsdansk, det du taler med os nu? Hvad og hvornår gør du hvad og hvilke overvejelser gør du dig omkring det?</p> <p>S: Ja, og hvis du gør dig nogle</p>

30	<p>R: Der er faktisk ikke nogen. Alle i min generation der snakker sønderjysk. Det er faktisk lige en detalje, man taler rigsdansk og snakker sønderjysk. Det er sådan en joke vi har. Ja hvad hedder det. Altså alle der snakker sønderjysk i sønderjylland på min alder, vi er tosprogede, forstået på den måde, at vi snakker sønderjysk hjemme, og nogle gange i skolen, og så rigsdansk ude. Og jeg har det sådan, at så snart jeg kommer til Kolding og kører sydpå, så er jeg slået over. Og så skal</p>
35	<p>der ekstremt meget til, før at jeg taler rigsdansk. Så skal det være seriøst fordi ingen forstår hvad jeg siger. Øhm så der er der sådan helt en *knips* uden overhovedet at tænke over det, så er det bare sådan det er.</p> <p>S: Okay</p> <p>R: Så det er meget, sådan hjemmets sprog. Lige så snart jeg kommer derned så. Så ville det næsten</p>
40	<p>være åndssvagt ikke at, så ja. Så på den måde er det egentlig ikke noget jeg tænker for meget over, men kan da godt mærke, at altså jeg gik i tysk børnehaven som lille, og snakkede sønderjysk hjemme. Så rigsdansk var først noget jeg egentlig lærte da jeg kom i skole. Øh også i kraft af at vi skal jo lære at stave og skrive korrekt ik, så det kom på den måde der. Jaer</p> <p>S: Okay jaer. For vi havde egentlig tænkt, at grunden til du sang på sønderjysk var for ligesom at</p>
45	<p>kæmpe imod det her med at dialekter er mere og mere udgående og det bliver meget mere regionalsprog vi snakker, at vi troede det var sådan en kamp for at bibeholde det</p> <p>R: Ja</p> <p>S: Men det er ikke i overvejelserne sådan hovedsageligt?</p> <p>R: Det er jo så efterfølgende sådan en medreaktion fra mig. Jeg kunne mærke at det var det der</p>

50	<p>betød noget for mange andre, og så tænkte jeg, jamen selvfølgelig, det kan jeg godt følge, men i virkeligheden var det mest en kærlighedserklæring fra min side af. Jeg har ikke en fornemmelse af at sønderjysk er ved at uddø. Det er ikke en vi går rundt med i sønderjylland, sådan tror jeg ikke</p> <p>S: Jamen det er også en af de bedst bevarede dialekter vi har i Danmark</p> <p>R: Lige præcis. Så for mig var det bare sådan en, en måske mere musikalsk ting hvor jeg tænkte, jeg</p>
55	<p>har aldrig hørt en seriøs sang på sønderjysk. Altså jeg har kun hørt ”Mæ a min kadett”. Og det er også fedt og det er sjovt og det vi kommer fra, men øhm</p> <p>S: det kan noget andet</p> <p>R: jeg kunne godt bruge en seriøs sang og seriøse rigtige følelser. Det må godt være lidt sjovt ik, og det må godt være sådan, men jeg tror det var mere det. Og at det så for nogen betyder at det er med</p>
60	<p>til at bevare dialekten, altså også i kraft af Modersmål-prisen, at de synes det var det, det kunne, det er jeg jo bare, det er jo sådan en sideeffekt som jeg er ydmyg stolt af, så det, det havde jeg ikke lige kunne kalkulere mig frem til. Så, så på den måde</p> <p>S: Det var bare fordi, vi snakkede lidt om, at det jo er sjovt hvordan du har taget det seriøse element med ind i det, når nu sådan nogle som Niels Hausgaard og Allan Olsen de netop bruger det i lidt</p>
65	<p>mere sjove sange og noget man skal grine lidt af. Det overraskede os meget at du havde mødt dem egentlig og havde været på festival med dem og så lige pludselig måske lidt gøre omvendt af hvad de egentlig sådan står for</p> <p>R: Ja. Altså, det sjove ved dem igås, jo for det har virkelig virkelig humor som forkant og så ligger der jo alt muligt bagved ik. Det at jeg så også har oplevet dem live, specielt Allan Olsen plade</p>

70	<p>”Jøwt” øhm fra 2013 på vendelbomål, den inspirerede mig rigtig rigtig meget, øhm mest af alt fordi jeg kunne høre det seriøse bagved. Altså det første. Det første nummer på pladen hedder ”Hjørringvej” og det handler om en tur han kører med sin mor i bilen lillejuleaften... Og den kærlighed der ligger bagved... og den er også lidt sjov og jaja, altså, men jeg tror faktisk det var det jeg lidt oplevede dialekt kunne, lige pludselig i kraft af hans der, at det var sjovt, men jeg kunne</p>
75	<p>også høre han mente noget, øhh, med det. Og så ved jeg, at Niels Hausgaard har hjulpet ham med at skrive de sange på vendelbomål. Så der ligger en, også en kærlighed der, som lidt desværre nok er uddød med næste generation. Øhh, så, så der var et eller andet der tror jeg alligevel der inspirerede mig på den seriøse side, selvom der er meget humor i</p> <p>S: For så snakkede vi også om, eller havde tænkt lidt over, hvorfor at du egentlig kan så godt</p>
80	<p>sønderjysk, men det kan godt være, at det bare er sådan</p> <p>R: Jamen det er et godt spørgsmål</p> <p>S: Ja altså, om du har boet med dine bedsteforældre som har snakket det</p> <p>R: Ja altså. Det er en af tingene, men udover det, så altså, så hele min sønderjyske familie snakker sønderjysk. Vi taler sønderjysk hjemme ved min mor og stedfar og alle søskende. Altså sådan, det er</p>
85	<p>jo bare, det er virkelig altså. Det er virkelig sproget. Det ville være helt mærkeligt og altså.. Min søster, som flyttede med mig til Nordjylland. Øh altså, jeg er 28 og hun er 27. Vi gik i samme gymnasieklasse i Dronninglund, og altså, vi har virkelig været i Nordjylland sammen i 12 år. Vi taler kun sønderjysk sammen. Man kan ikke høre, at vi er flyttet herop, fordi det, det er virkelig. Det ville være helt mærkeligt at sidde og sige ”nå hvordan går det” eller sådan.. så ja. Så det er</p>

90	<p>simpelthen fordi vi bare har. Vi snakker bare</p> <p>S: Vi hørte nemlig i et interview, at du havde boet 23 forskellige steder rundt i Danmark, og vi tænkte sådan, det kan jo ikke passe at du kan det så inkorporeret. I hvert fald det er flot</p> <p>R: Men altså Sønderjylland der er også lige det, til dialekten, at, øh, når en landsdel både har været dansk og så har været tysk, og så er blevet dansk igen, og man har hverken fået lov til rigtig at være</p>
95	<p>dansk eller rigtig at være tysk, så bliver der altså også det, det er jo sådan, at børn også, hvis ingen vil lege med dem, så leger de med sig selv. Og det er jo derfor dialekten den er. Altså uden at vide en skid, jeg skal ikke puste mig op over. Det er jo sådan noget igås, så holder man seriøst på sit. Så hvis jeg har snakket sønderjysk hele mit liv, og jeg er flyttet til Nordjylland og kommet hjem, så kan jeg lige pludselig ikke snakke sønderjysk. Jeg ville simpelthen bare blive landsforvist</p>
100	<p>S: Vi tænkte sådan lidt på også hvilket publikum. Jeg ved ikke om man kan sige det, når man sådan er kunstner, det aner jeg jo ingenting om, men om der er et bestemt publikum man gerne vil nå, for jeg tænker, altså, hvis man ser her i aften, så er det meget forskelligt, i forhold til at du også har lavet interview på, på p3.</p> <p>R: Jeg troede at jeg havde malet mig selv op i et hjørne igås. Nu er det 60+, og det er kun i</p>
105	<p>Sønderjylland. Eller sådan. Det, det var det jeg troede jeg havde gjort. Øh, men jeg tror, at øh, at, jeg kan kun gætte mig til det, der er noget i tiden der gør, at i stedet for at vi alle sammen skal ligne hinanden, så er det faktisk lidt federe bare at ligne sig selv. Og det er lidt federe at sige, at hvis i bliver spurgt hvor i kommer fra, altså i gamle dage havde man måske, hvis man kom fra Nordjylland, sagt Aalborg bare fordi det var nemt, nu er det sgu lidt sjovere at sige Øster</p>

110	<p>Brønderslev. Så har vi noget at snakke om lige pludseligt. Så jeg tror det er lige så meget fordi det spejler et eller andet i tiden, og så, som i siger, at det er sgu lidt mærkeligt at en 28-årig blondine hun kan tale så godt sønderjysk. Altså, det tror jeg faktisk det er et eller andet. Et eller andet der gør, at det bliver lige pludselig spændende, og andre der taler dialekt, eller snakker dialekter, at de sådan på en eller anden måde stå mere ved det, og sige.. det er sgu også en del af min historie. Så at p3</p>
115	<p>synes det er sjovt. Jeg tror mere. Det er måske mere med humorplan for dem. Ja øh, men de tog det dybt seriøst. Altså jeg følte mig absolut taget seriøst, og så kunne vi godt pjatte med det bagefter. Øhm, så jeg tror det er lige så meget det, øh, at det kan noget forskelligt, for forskellige folk. Altså 60+ de bliver sådan helt glade og stolte over, at der er unge mennesker der gider at bruge dialekten til noget. Og dem på min alder, de, vi har jo bare mange minder sammen ik. Eller det er jo sådan</p>
120	<p>lige præcis, altså, der har vi jo været igennem det samme med alle, alt det samme i fjernsynet og radio og hvad ved jeg. Og så er der alle de yngre, de er sådan lidt, hov, det er sådan mormor og morfar de snakker, måske vi også skulle gøre det. Eller.</p> <p>N: Hvad får du af reaktioner for folk som så ikke taler sønderjysk. Altså jeg tænker, nu har du også optrådt i København. Hvordan har det været, og hvad har de sagt, og kan de forstå det og hvorfor</p>
125	<p>møder de op. Eller er det mest sønderjyder der møder op</p> <p>R: Nej det er simpelthen alt, altså alt og alle. Altså det er helt vildt, som om det er blevet en ting, nu, nu kan de faktisk godt tænke sig at forstå det. Og så er det jo sådan, og det tror jeg faktisk med alt musik, at hvis musikken siger en noget, uanset om man forstår det hele eller ej. Der er jo meget islandsk musik, mange af os synes er sindssygt fedt, selvom vi fatter nul af hvad de synger. Hvis det</p>
130	<p>røre noget i en, så kan det næsten være ligegyldigt, hvilket sprog det bliver sunget på. Så jeg tror det er sådan noget, øh, og så, altså det er jo ironien i, at jeg har skrevet på engelsk i ti år, som jo om noget, burde være det alle forstod. Jeg har spillet mange fede ting. Jeg har varmet op for Tina Dickow, hvor jeg virkelig har følt, at yes, nu er jeg godt på vej, men det er utroligt at man skal skrive en sang på sønderjysk og så er det det, altså. Og så er det som om det er fuldstændig</p>

135	<p>lige gyldigt, om det er her eller i København, eller om det er Sønderborg. Det er jo selvfølgelig fedt i Sønderborg, for der er folk med jo, men øh, men det kan noget forskelligt hist og her synes jeg. Jeg skal jo selvfølgelig forklare lidt mere i København. Jeg skal sådan lige hjælpe dem lidt på vej, og i Sønderjylland behøver jeg absolut ikke, så kan jeg jo gøre alt muligt andet</p> <p>R: Der er selvfølgelig også nogen der har været sådan. Jeg burde have sunget "København" og ikke</p>
140	<p>"København", det er der jo mange som sådan virkelig har været sådan, hvorfor gør du det. Det er jo bare sådan kunstnerisk valg, i forhold til at være åben, altså henvende mig til København, og ikke "København", som er meget meget lukket. Der er mange af dem, dem får i måske nogen af. Så, så hvis man skal gøre det, så skal man gøre det rigtigt</p> <p>N: Det er lidt sagt, men det her med, hvad er det sange sunget med dialekt kan, som</p>
145	<p>almindelige sange ikke kan</p> <p>R: Årh, det ved jeg sgu ikke om jeg er den rigtige til at svare på</p> <p>S: Nej det er heller ikke sikkert, men</p> <p>N: Med dine ord</p> <p>R: Jeg tror i hvert fald det jeg kan mærke som den der står og synger det. Nu har jeg jo, jeg har jo</p>
150	<p>kun sammenlignet med at stå og synge på engelsk i meget meget lang tid. Det er som om, at alt hvad der hedder barriere, det bare er faldet. Ikke kun hos mig, men også hos dem der lytter. Altså, man kan ikke rigtig, man, øhm man kan ikke. Det der filter der er på når man synger på et fælles tredje sprog, det er bare væk. Så kan det godt være sønderjysk ikke lige er alle publikummers sprog, men det er da om noget tættere på, end engelsk, eller hvad det skulle være. Og så tror jeg</p>
155	<p>også det er noget med, at, altså jeg kan jo ikke fake mig til dialekten. Enten så kan jeg den, eller så kan jeg ikke, og hvis der står, øh. Det er på en eller anden måde noget. Jeg tror bare det er meget ærligt, på en eller anden måde. Og ærlighed kan vi alle sammen godt lide. Jeg kender da også de kunstnere jeg mest holder af selv, det er da også dem, jeg føler er fuldstændig sig selv. Øhm, så det er sådan noget.</p>

160	<p>Det er måske ærlighed på, sådan, på bånd eller sådan noget. Jeg ved ikke rigtig, forhåbentlig er det det, men jeg kan jo kun sige hvad folk har sagt til mig, og nogle de synes jo bare, at det. Det er noget, måske først og fremmest noget man ikke rigtig har hørt før, altså, så har det været L Ron Harald eller de andre vi har snakket om, men måske det også bare er i år 2019, altså det er nu på en eller anden måde. Altså, dialekt har også været noget man måske bare holdt mest for sig selv, og</p>
165	<p>nogen, altså min mormor er for eksempel blevet mobbet i skolen med at tale sønderjysk, eller snakke sønderjysk. At nu behøver det ikke at være sådan længere, nu er det næsten omvendt. Hvis du ikke kan, så er det næsten pinligt, eller sådan. Ja. Så det er jo virkelig. Det er nok bare sådan tidens tand på en eller anden måde. Lige nu, så passer det</p> <p>R: Nok har jeg måske fået at vide, at jeg lyder lidt ældre end mine jævnaldrende, som stadig</p>
170	<p>bor dernede. Der er sønderjysk jo flyttet sig lidt med tiden ik. Jeg taler stadig som jeg gjorde i 2007, så der er jo på en eller anden. Ja. Der er måske lidt noget der så.</p> <p>N: Tror du det at du har boet så mange forskellige steder påvirket den måde, du taler sønderjysk på?</p> <p>R: Nej, hvis det har påvirket noget, så må det være min måde at snakke rigsdansk på</p>

Bilag 6: Beskrivelse af “Æ synnejysk forening - Åfen gruppe” på Facebook

Om denne gruppe

Beskrivelse

Stiftet tæ æ bevarels af æ synnejysk sproch å kultue. Se mere å:
www.synnejysk.dk.

Blyw mælem for kun 100 kr. pr. åe:

<http://www.synnejysk.dk/cms/teamoverview.aspx>

Offentlig

Alle kan se, hvem der er med i gruppen samt deres opslag

Synlig

Alle kan finde denne gruppe

Generelt

Bilag 7: Beskrivelse af “Modersmål-Selskabet” på Facebook

Om

Modersmål-Selskabet vil bevare og udvikle dansk som en forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Læs mere på www.modersmaalselskabet.dk

 Modersmål-Selskabet vil bevare og udvikle dansk som en forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Læs mere på www.modersmaalselskabet.dk

Etableringsdato

27. november 1979

Produkter

Årbog:

<https://www.modersmaalselskabet.dk/aarboeger/>

Sprog & Samfund:

<https://www.modersmaalselskabet.dk/sprog-samfund>

Dansk i tusind år:

<https://www.modersmaalselskabet.dk/dansk-i-tusind-aar>

 NGO (ikke-statslig organisation)